juni

1990

DUTCH BIRDING

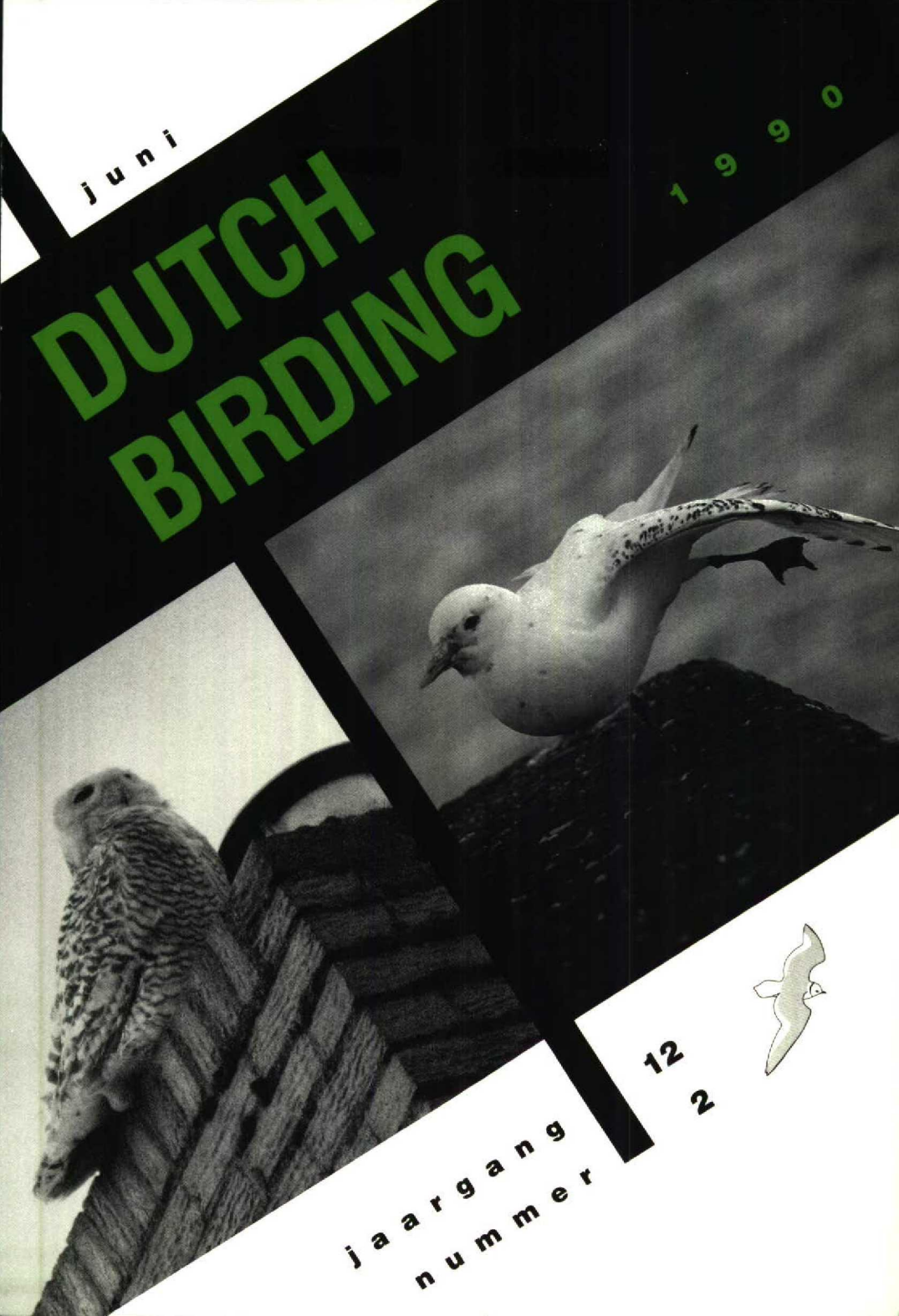

jaargang 12
nummer 2

dutch birding

postadres Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

faxadres Dutch Birding, p/a IVN (Paul Böhre), Amsterdam, Nederland, 020-266091

redactie Arnoud van den Berg, Ruud van Dongen,Tom van der Have, André van Loon, Gerald Oreel (redactiesecretaris 020-730710), Frank Rozendaal en Hans Schekkerman; DB actueel: Max Berlijn, Ruud van Dongen en Jaap Eerdmans

fotografische redactie René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Nederland (010-4508879)

productie André van Loon (coördinatie 020-869608) en René van Rossum (lay-out)

advertenties JanJaap Brinkman (015-569353/020-851616) en Jaap Eerdmans

redactiemedewerkers Paul Böhre, Eugène van der Burg, Gerald Driessens, Klaas Eigenhuis, Roy de Haas, Leo Heemskerk, Graham Holloway, Edward van IJzendoorn, Karel Mauer, Hans van der Meulen, Ferry Ossendorp en Peter de Rouw

abonnementen 1990: NLG 35 (Nederland) of BEF 650 (België); NLG 45 (overige landen binnen Europa) en NLG 50 (landen buiten Europa). Girorekening (Nederland) 41 48 343; girorekening (België) 000 1592468 19; bankrekening 54 93 32 065 van Algemene Bank Nederland (Amsterdam). Rekeningen ten name van Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Voor abonnementen, inlichtingen en adreswijzigingen kan men zich richten tot: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland.

Dutch Birding is een kwartaaltijdschrift met nummers in maart, juni, september en december. Het publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in Nederland en België en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied.

Manuscripten behoren te worden uitgevoerd in machineschrift met een dubbele regelafstand en een ruime marge aan beide zijden. Een lijst met tarieven voor de betaling van auteurs, fotografen en tekenaars is verkrijgbaar bij de redactiesecretaris.

dutch birding association

adres Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland

bestuur Paul Knolle (voorzitter), Enno Ebels (secretaris), Arnold Veen (penningmeester), JanJaap Brinkman (abonnementen-administrateur); overige bestuursleden: Arnoud van den Berg, Teus Luijendijk, Gerald Oreel, Frank Rozendaal en Kees Tiemstra

De DBA deelt de verantwoordelijkheid voor de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (p/a Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland)

telefoonlijnen *Nederland:* 06-320 321 28 (vogellijn 50 cpm); 01720-38100 (inspreeklijn)
België: 03-4880194 (vogel- en inspreeklijn)

travel-report service Dirk de Moes, Croeselaan 174, 3521 CH Utrecht, Nederland (030-960219)

© 1990 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Nederland

Do you have the courage
to identify a Clamorous Reed Warbler?

ISRAEL and Middle East BIRD SONGS includes a large number of species never published on cassettes or discs before. Two cassettes and a booklet in English with digitally recorded songs and calls of 124 species of Middle East birds.

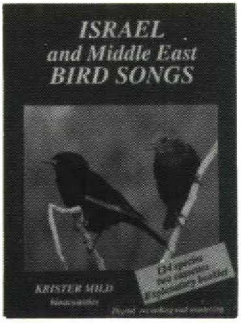

Sand Partridge, Black Francolin, Greater Sand Plover, Armenian Gull, five species of Sandgrouse, Hume´s Tavny Owl, Ring-necked Parakeet, Little Swift, White-breasted Kingfisher, Pied Kingfisher, Little Green Bee-eater, Blue-cheeked Bee-eater, Dunn´s, Bar-tailed Desert, Desert, Hoopoe, Bimaculated, Short-toed and Lesser Short-toed Lark, Richard´s Pipit, Long-billed Pipit, Citrine Wagtail, Yellow-vented Bulbul, Rufous Bush Robin, White-troated Robin, Isabelline, Mourning, Hooded and White-crowned Black Wheatear, Graceful, Scrub, Clamorous Reed, Upcher´s and Arabian Warbler, Brown Babbler, Rock Nuthatch, Orange-tufted Sunbird, Brown-necked and Fan-tailed Raven, Tristram´s Grackle, Dead Sea Sparrow, Pale Rock Sparrow, Tristram´s Serin, Crimson-winged Finch, Desert Finch, Trumpeter Finch, Sinai Rosefinch, House Bunting, Cinereous Bunting, Cretzschmar´s Bunting and many other Middle East birds.

KRISTER MILD, Kopparvägen 23, S-175 72 JÄRFÄLLA, SWEDEN. Price: 200 Swedish kronor (SEK), or equivalent in other currencies, including postage, but only if payment is made from your local Post Office directly into Swedish Post Office Giro account number 463 93 22-9 / Krister Mild. Price is 230 SEK if payment is made in an international money order or by a cheque drawn on a bank. All cheques must be sent directly to Krister Mild (not to a Swedish bank to be forwarded to Krister Mild). Do not use personal cheques.

Ventilerende Regenkleding

Bij Bever/E.S. vindt u de grootste kollektie ventilerende regen-kleding van Nederland.
O.a. Tenson (MPC), North Face, Elho, Klepper, Mont Bell (Gore Tex).

En u vindt onze enorme sortering:
- lichtgewicht tenten (o.a. uit eigen atelier)
- de grootste rugzaksortering
- berg(wandel)schoenen
- slaapzakken (hoge donskwaliteit/synth.)
- trekking- en wandelkleding
- fietstassen, kampeeraccessoires
- landkaarten, boeken, reisgidsen

Wilt u meer weten - kom dan gauw bij ons kijken - deskundige adviezen - scherpe prijzen. Of vraag onze dikke zomerkatalogus aan.

BEVER ZWERFSPORT
ERDM△N SCHMIDT
Lichtgewicht kampeer-, berg-, wintersport- en expeditieuitrusting

Den Haag	Calandplein 4	070-3883700
Bever Boek & Kaart	idem	070-3885839
Rotterdam	A. de Ruyterweg 33	010-4134914
Utrecht	Baljeláan 12	030-896262
Arnhem	Utrechtsestr. 5	085-421989
Haarlem	Zijlweg 63	023-340700
Breda	Wilhelminastr. 22	076-217280
Apeldoorn	Brinklaan 45	055-222011
Hilversum	sGravelandseweg 28	035-44233
Hoogeveen	Weberstr. 7	05280-77266

DUTCH BIRDING

Driemaandelijks
tijdschrift voor elke
fervente vogelaar!

Schrijf voor informatie naar:
Dutch Birding, Postbus 75611,
1070 AP Amsterdam

Ornithological Society of the Middle East

OSME

- promotes the study and conservation of birds throughout the Middle East
- publishes *Sandgrouse* and two *Bulletins* annually
- maintains a conservation fund to support small-scale projects by members
- keeps a register of important bird sites in the Middle East
- publishes the Turkey Bird Report
- has run a major expedition to North Yemen

To join (UK fee £7 a year), write to Membership Secretary, OSME c/o The Lodge, Sandy, Bedfordshire, England, SG19 2DL

het Vogeljaar

Het tijdschrift 'Het Vogeljaar' verschijnt zes maal per jaar en houdt haar lezers reeds 36 jaar op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van vogelstudie en vogelbescherming.

'Het Vogeljaar' wordt als het meest informatieve vogeltijdschrift in de Benelux beschouwd.

Omdat het geen commercieel blad is kan de abonnementsprijs uiterst laag gehouden worden.

Door overmaking van *f* 22,50 op postbanknummer **964 472** ten name van penningmeester 'Het Vogeljaar', Laan van Altena 30, 2613 AJ Delft, onder vermelding **'nieuw abonnee'** ontvangt u als welkomstgeschenk onze nieuwe veertiendaagse Vogelkalender, waarvan u na gebruik een vogelboekje overhoudt.

Subscribers to *Dutch Birding* can claim 25% off a *British Birds* subscription.

The monthly journal for every birdwatcher

British Birds

. . . full of variety . . .
well illustrated . . .
always readable . . .

Why not give 'BB' a try?

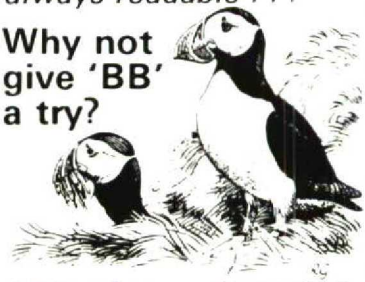

Ask for a free sample copy from Mrs. Erika Sharrock, Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford.

NIEUW !

DUTCH BIRDING SERVICE
KIJK EN VERGELIJK !

DE PUTTER

DUTCH BIRDING in samenwerking met DANUBIA BELGIUM

IN PRIJS VERLAAGD

	NLG
ZEISS WEST 30 JAAR GARANTIE	
10 x 40 BGAT (rubber) + speciale tas	1750
7 x 42 BGAT (rubber)	1610
8 x 56 BGAT (rubber)	2054
15 x 60 BGAT (rubber) kompleet	3193
10 x 25 B + speciale tas	793
8 x 20 B	736
OPTOLYTH 30 JAAR GARANTIE	
Alpin 10 x 40 (rubber) + speciaal etui	755
Alpin 10 x 50 (rubber) + etui	825
Alpin 12 x 50 (rubber) + etui	895
Alpin 8 x 40 (rubber) + speciale tas	745
Touring 10 x 40 BGA (rubber) + speciale tas	1345
Touring 7 x 42 BGA (rubber) + speciale tas	1325
Royal 9 x 63 (rubber)	1495
Telescoop TBS 80 (groen rubber) + 20 x WA lens	1575
Telescoop TBS 80 (groen rubber) + 30 x lens	1545
40 x lens voor TBS 80	175
KOWA 3 JAAR GARANTIE	
TSN-1 + 20-60 x zoom	1547
TSN-1 + 20 x WA	1380
Okulair 40 x voor TSN	210
TSN-3 + 20-60 x zoom	2674
Fotoadapter voor TSN	311
T2 ring voor fotoadapter	25
OPTICRON 5 jaar garantie (Japans)	
10 x 40 ZWCF (rubber) WA	355
10 x 50 ZWCF (rubber) WA	365
8 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 42 ZCF Dioptron WA	595
10 x 50 ZCF Dioptron WA	625
Telescoop (45°, 60 mm) + 20-60 x zoomlens	1045
JAPANSE / RUSSISCHE VERREKIJKERS	
8 x 30 Tento USSR + etui	110
20 x 70 ZCF + etui	625
7-15 x 35 ZCF zoom + kompas	335
8 x 21 mini (rubber) + kompas	315
STATIEVEN	
Slik SL 67	495
Slik M 88	350
Slik SEC 16 (met pistoolgreep, 2800 gram)	415
Autoraamstatief	135

Informatie: Roy de Haas
Telefoon: 020 - 170082

Prijzen miv. BTW en porto
Wijzigingen voorbehouden

Bovenstaande artikelen kunnen besteld worden door het vereiste bedrag over te maken op giro 4148343 tnv Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Nederland, ovv het/de gewenste artikel(en). De bestelling wordt binnen drie weken goed verpakt per post thuisbezorgd.

Je bent een kenner... en neemt alleen genoegen met het allerbeste

ZEISS

PRISMAKIJKERS

High-Tech van Zeiss voor de Bird- watcher, zoals de 10 x 40 B / GA T*

- Short-focus voor instelling van dichtbij
- Natuurgetrouwe kleurweergave door meervoudige coating
- Grote oculairlenzen voor het makkelijk volgen en aanvizieren
- Brildragersoculairen geven een volledig gezichtsveld
- Rubber bekleding, dus robuust en weerbestendig.
- 30 jaar garantie

Wilt u meer informatie over de Zeiss kijkers?
Bel 02940- 66660 of stuur deze coupon in envelop (zonder postzegel) aan: Zeiss Nederland B.V., Antwoordnummer 2069, 1380 VB Weesp

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

The enigmatic Cooper's and Cox's Sandpipers

John B Cox

On 24 May 1833, a strange sandpiper was collected by W Cooper at Raynor South, Long Island, New York, USA, and deposited in the United States National Museum - Smithsonian Institution (USNM 5989) in Washington, DC, USA. Some 25 years later, Cooper's Sandpiper *Calidris cooperi* (Baird 1858) was described from this single specimen. Baird thought its affinities lay with Knot *C canutus* and Seebohm (1888) considered it to be synonymous with *C canutus* but other writers disagreed. Ridgway (1887) compared it with White-rumped Sandpiper *C fuscicollis* and Elliot (1895) doubted whether it represents anything more than an unusually large *C fuscicollis* or a hybrid between that species and Pectoral Sandpiper *C melanotos*. Ridgway (1919) asserted that its relationship is distinctly with *C fuscicollis* and that it needs no comparison with *C canutus*, the coloration and proportions being very different. *C cooperi* has since remained a hypothetical species represented by a unique specimen of uncertain taxonomic affinities. Therefore, it is of

45 *Calidris paramelanotos*, adult winter plumage, ICI Saltfields, Adelaide, South Australia, Australia, 3 January 1987 *(D W Eades)*

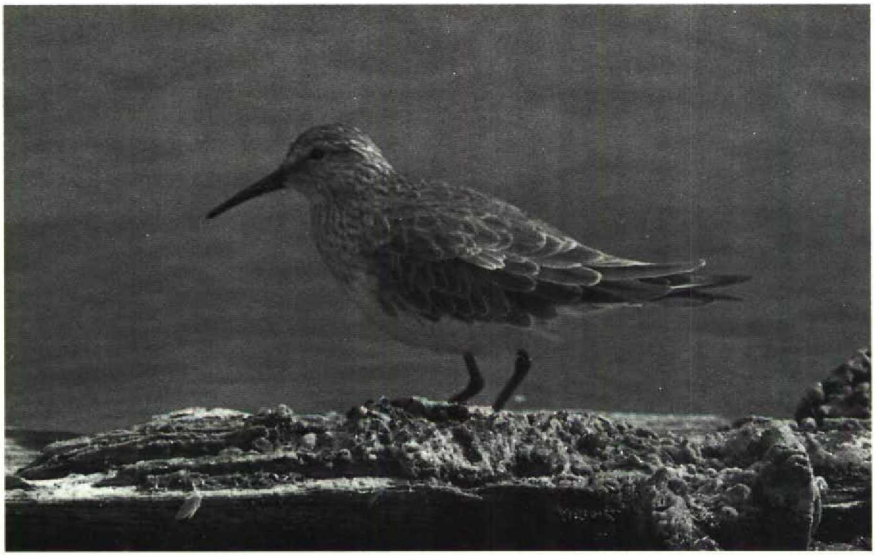

particular interest that recent observations in Australia may clarify the problem of its identity.

Australian observations and specimens

There are a few early but unconfirmed reports of Dunlin *C alpina* in Australia and speculation about its occurrence as a vagrant to the northern parts of the continent has existed for many years (Condon & McGill 1965). The first records to be accepted, however, came from southern Australia (Condon 1975) where a spate of reported sightings occurred between 1966 and 1975. Few people doubted these records but in southern Australia H J Eckert and I had already seen odd-looking sandpipers that superficially resembled *C alpina*, yet were not that species. We believed that similar birds had been erroneously identified as *C alpina* and therefore collected a specimen on 16 February 1975. It was deposited in the South Australian Museum (SAM B28843) and, although certainly not an example of *C alpina*, it could not be positively identified. In size and coloration, it was found to be very close to *C melanotos* but some anomalous features suggested it to be a hybrid between that species and Curlew Sandpiper *C ferruginea*. Significantly, its characteristics resembled some published descriptions of *C alpina* seen in Australia. Consequently, it was described as an unusual specimen of *C melanotos* (Cox 1976).

On 5 March 1977, I collected another specimen in South Australia (SAM B30775) that greatly resembles the first except for minor mensural differences. Like the first,

46 *Calidris paramelanotos*, adult winter plumage, ICI Saltfields, Adelaide, South Australia, Australia, 3 January 1987 *(D W Eades)*. Note heavily streaked breast and sharp demarcation from white lower underparts, and split supercilium

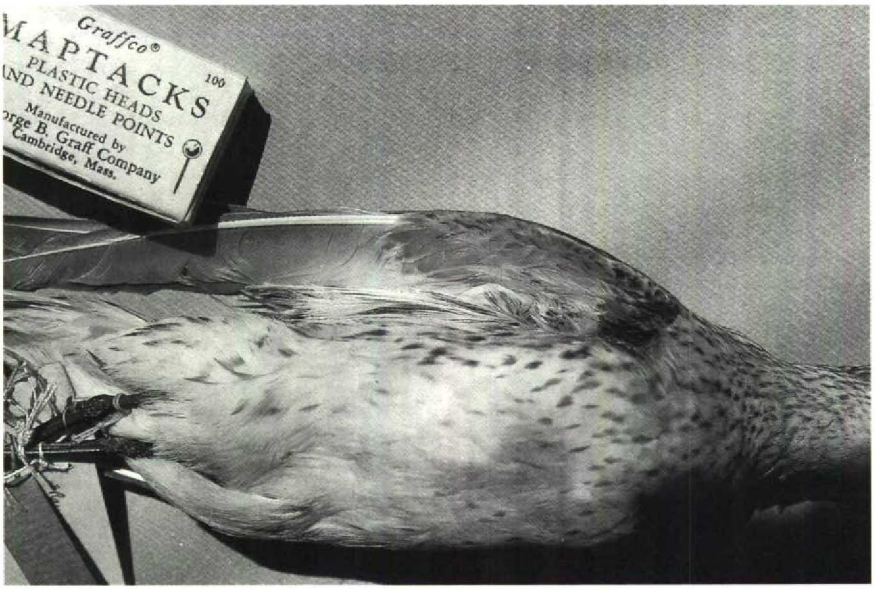

47 *Calidris cooperi*, moulting from winter to summer plumage, collected at Raynor South, Long Island, New York, USA, 24 May 1833 *(courtesy of R L Zusi, USNM)*. Note V-shaped markings on flank- and vent-feathers

it was recognized as a possible hybrid but, if not, a chance existed that both could represent an undescribed species. They were also noted to have some features reminiscent of *C cooperi* and therefore were sent to the USNM for comparison with the unique holotype of *C cooperi*. However, the latter was found to differ from them by having a shorter and broader bill, a longer wing, a pattern of dark spots on a white background ventrally, white shafts on the primaries and whitish or buff edges to the tertials (R L Zusi in litt). As in *C melanotos*, the two Australian specimens have the streaked upperbreast demarcated from the white lower ventral area, rusty fringes to the tertials, and the upper surfaces of the primary-shafts are brownish except the 10th (outer) of which the shaft is white.

48 *Calidris cooperi*, moulting from winter to summer plumage, collected at Raynor South, Long Island, New York, USA, 24 May 1833 *(courtesy of R L Zusi, USNM)*

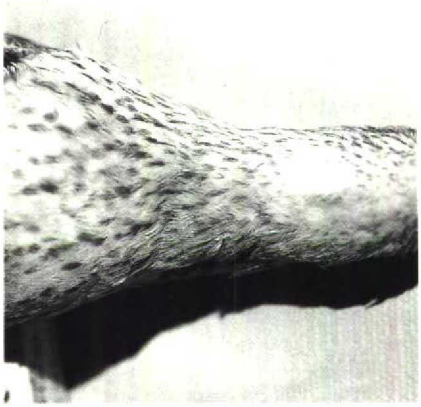

They differ from *C melanotos* by having features that can be construed as intermediate between that species and *C ferruginea*. Compared with *C melanotos*, they have a longer, more decurved, blackish bill with yellowish confined to the extreme base of the lower mandible, olive rather than yellowish legs, a lighter pectoral zone, broader pale fringes to the blackish-brown rump-feathers, and central uppertail-coverts not black but whitish, washed grey-buff, and marked with blackish-brown bars and chevrons; some scapulars of summer plumage have traces of the scapular patterning of *C ferruginea* (Cox 1987).

In extraordinary circumstances (Cox 1989b), Parker (1982) based a new species on the two Australian specimens, naming it Cox's Sandpiper *Calidris paramelanotos*. Subsequently, all Australian records of *C. alpina* were reviewed and found to be unacceptable, except for one in northern Queensland in 1983 (Roberts 1983). Many were then referred to *C paramelanotos* (Smith 1984) and Marchant et al (1986) stated that more than 20 sandpipers seen in Australia and thought to be a 'stereotyped' hybrid or *C alpina* are now generally believed to have been this 'species'. However, it is very doubtful that all were 'stereotyped' or the same as *C paramelanotos*. Of Smith's (1984) 21 sightings of the 'new sandpiper', eight were originally identified as *C alpina*, with some descriptions comparable to that species, and among the eight are two that he first described as *C melanotos* (Cox 1987). Therefore, some birds must have looked different from others in the field. Many of the remaining sightings lack detail or are undescribed and, as noted by Pringle (1987), it is impossible to say with any confidence that all were the same as *C paramelanotos*. Indeed, it is known that at least one closely resembled *C cooperi* (Cox 1989a).

comparisons with Cooper's Sandpiper

Links between *C cooperi* and *C paramelanotos* were strengthened when in September 1987 a juvenile sandpiper was trapped in Massachusetts, USA, and identified as *C paramelanotos* (Buckley 1988, Kasprzyk et al 1988, Vickery et al 1988). No valid reasons were presented to show why it was not a juvenile of *C cooperi* (Cox 1989a), which is undescribed and which, perhaps, might have been expected in that geographical region. Nevertheless, study into the taxonomic status of *C paramelanotos* had become inextricably concerned with *C cooperi*.

It is important to realize that the holotype of *C cooperi* is in a transitional stage of plumage growth and does not display a definitive plumage phase (contra Ridgway 1919). It was moulting from winter to summer plumage when collected like both types of *C paramelanotos* (Cox 1989a). While, in all respects, both *C paramelanotos* appear to be intermediate between *C ferruginea* and *C melanotos*, *C cooperi* differs by having many characters intermediate between *C ferruginea* and Sharp-tailed Sandpiper *C acuminata* – the reputed closest relative of *C melanotos* (Marchant et al 1986).

The ventral markings of *C cooperi*, in particular, are almost the same as those displayed by specimens of *C acuminata* in a similar stage of moult (Cox 1989a). When examples of *C acuminata* are moulting into summer plumage, their ventral plumage initially appears quite spotted like *C cooperi*. At first the new feathers of the breast are pale buff with dark brown spots or blotches in their centres, which form a diffuse spotted gorget across the breast. These markings extend along the sides to the flanks but peter out towards the white belly, below which the undertail-coverts

49 *Calidris cooperi*, moulting from winter to summer plumage, collected at Raynor South, Long Island, New York, USA, 24 May 1833 *(courtesy of R L Zusi, USNM)*. Note that some uppertail-coverts are missing, in particular some from centre **50** *Calidris cooperi*, moulting from winter to summer plumage, collected at Raynor South, Long Island, New York, USA, 24 May 1833 *(courtesy of R L Zusi, USNM)*

TABLE 1 Measurements (mm) of *Calidris cooperi* and *C paramelanotos* and trapped similar birds

	wing	tail	tarsus	culmen	reference
C cooperi (specimen)					
USNM 5989	145.7	55	29.9	31.1	R L Zusi (in litt)
C paramelanotos (specimens)					
SAM B28843	134	—	30.1	32.5	Parker (1982)
SAM B30775	144	57.3	31.5	37.3	Parker (1982)
similar live birds					
Australia	137	54	—	34.5	Lane et al (1981)
USA	—	—	—	35.1	Kasprzyk et al (1988)

exhibit dark-brown wedge-shaped streaks. As feather growth continues the paler tips and fringes abrade while the dark central markings flare outwards, firstly on the flanks, to eventually become bars and chevrons that cover the underparts except the white belly. The ventral markings of *C cooperi* are typical of *C acuminata* in an intermediate stage of feather growth.

C cooperi has the primary-shafts white post-medially, grading into greyish-brown basally and terminally (Ridgway 1919). In this coloration and in the buff edges to the tertials, it is identical to *C acuminata* (Cox 1989a).

The rump-feathers of *C cooperi* and *C paramelanotos* are similar in coloration but the patterning on their uppertail-coverts differs subtlely but significantly (Cox 1989a). In both *C paramelanotos*, the lateral uppertail-coverts are white, with the most posterior ones marked with a blackish V-shaped central marking across both webs, as in *C melanotos*. They also have some central uppertail-coverts whitish and marked with blackish bars basally and subterminally, as in *C ferruginea*. *C cooperi*, however, has all of its white lateral uppertail-coverts marked by a thin blackish line along the shaft from which a thicker diagonal bar tapers outwards to near the edge of each feather. These markings are identical to those of *C acuminata* and are only superficially V-shaped and not the same as in *C canutus* as was believed by Baird (1858). The type of *C cooperi* has some uppertail-coverts missing but the most central ones are white, crossed by a broad blackish bar that extends along the shaft into a point.

It has been stated that *C cooperi* differs from *C paramelanotos* by having a straight bill, as opposed to a slightly decurved one (Kasprzyk et al 1988, McAllan & Bruce 1989), but on the dried skin the upper mandible is unnaturally bent upwards while the lower is slightly decurved. Presumably, post mortem changes caused this distortion. In life, *C cooperi* probably has a slightly decurved bill like *C paramelanotos* and other sandpipers (Cox 1989a).

The subtle difference in bill width between *C cooperi* and *C paramelanotos* is of doubtful significance. The bill of *C cooperi* is slightly broader and shorter than that of *C paramelanotos*, and slightly longer and narrower than in *C melanotos* (Cox 1989a).

measurements

Baird's (1958) measurements of *C cooperi* suggested to McAllan & Bruce (1989) that it was appreciably greater in total length than both specimens of *C paramelanotos*. Nevertheless, the total length measurement of a bird cannot be assessed once it is

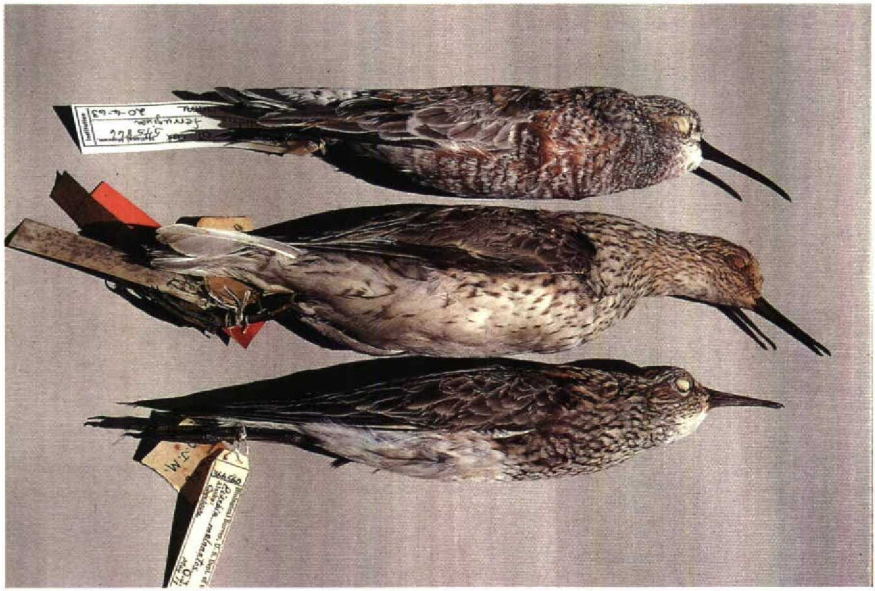

51 *Calidris ferruginea* (upper), *C cooperi* (centre) and *C melanotos* (lower) *(courtesy of R L Zusi, USNM)*. On *C cooperi*, note well-stuffed body, bulged crop and thin extended neck compared with other specimens

52 *Calidris* resembling *C cooperi*, adult winter plumage, Stockton, New South Wales, Australia, 21 March 1981 *(S G Lane)*

skinned, whereafter its size depends upon the skills of the preparator. Indeed, the holotype of *C cooperi* exhibits the long body, slender neck and bulged crop so commonly found in specimens of the last century. It was collected in 1833 and Baird, who lived from 1823 to 1887 (Mearns & Mearns 1988), could not have measured it before it was skinned. Its true size in life will never be known but can be judged by other repeatable measurements.

Earlier published measurements of *C cooperi* vary greatly between authors (cf Baird 1858 and Ridgway 1919) and, with knowledge of these contradictory dimensions, R L Zusi (in litt) kindly provided the accurate measurements of the holotype (table 1). Significantly, they are very close to those of *C paramelanotos*. The

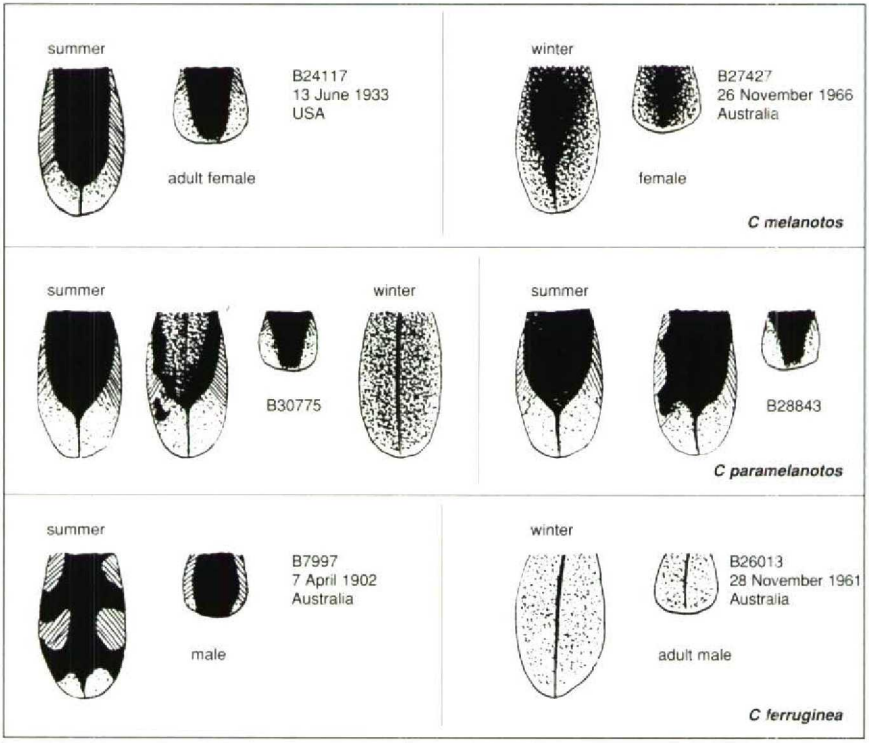

FIGURE 1 Mantle-feathers (smaller) and scapulars of *Calidris melanotos* (upper), *C paramelanotos* (centre) and *C ferruginea* (lower). Diagonal shading indicates brighter-rufous colouring; stippling is shades of grey or grey-brown. SAM registration numbers of specimens and their localities are given (from Cox 1987)

wing-length is 0.7 mm beyond the upper limit of *C acuminata* (145 mm, Marchant et al 1986) but the remaining measurements are intermediate between those of that species and *C ferruginea*. The measurements of both types of *C paramelanotos* fall within the range of variation in *C melanotos* or *C ferruginea*, or are intermediate between the two (Cox 1987, contra Buckley 1988).

identification of trapped birds

At least two birds seen in Australia and identified as *C paramelanotos* more resembled *C cooperi* (Cox 1989a). Another trapped at Stockton, New South Wales, on 21 March 1981 was identified as a probable hybrid of *C acuminata* and *C ferruginea* (Lane et al 1981) but was later regarded to have been an example of *C paramelanotos* that may prove to be a hybrid (Marchant et al 1986, Cox 1987, Pringle 1987). More recently, it was noted to have resembled *C cooperi* (Cox 1989a) and I have since examined photographs that show it had the primary-shafts white, shading

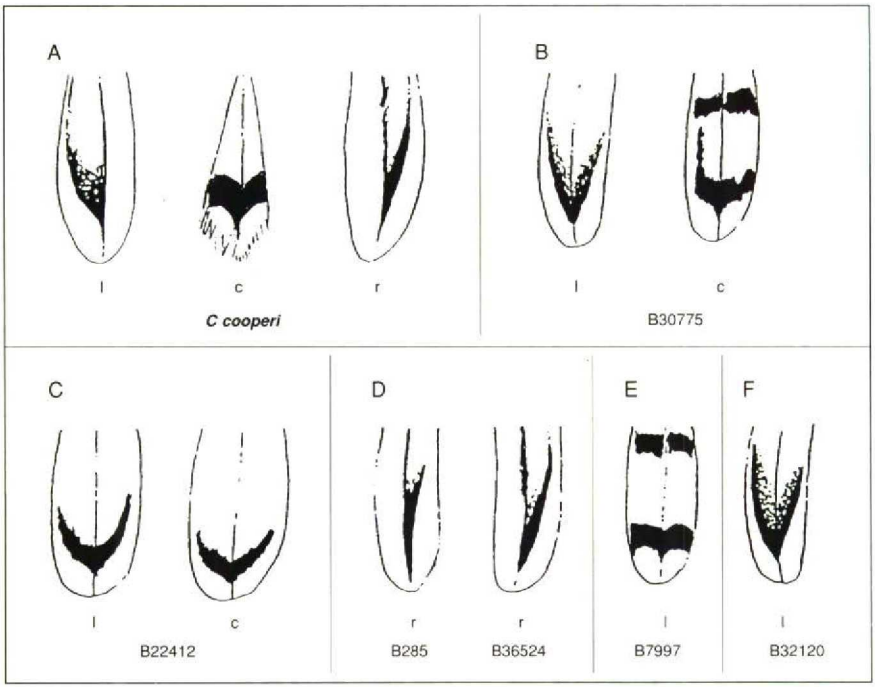

FIGURE 2 Uppertail-coverts of some sandpipers (not to scale) from colour slides of *C cooperi* (A) and SAM specimens (registration numbers given): *C paramelanotos* (B), *C canutus* (C), *C acuminata* (D), *C ferruginea* (E) and *C melanotos* (F). l, left lateral; r, right lateral; c, central (from Cox 1989a)

darker basally and terminally (Pringle 1987: 375), the lateral uppertail-coverts patterned as *C cooperi* and *C acuminata* (the central ones with broad blackish subterminal bars), the breast-feathers with blackish spots and streaks over a pale ground, washed orange-buff and merging with the white belly, and the lowerflank-feathers marked with blackish-brown wedge-shaped streaks. Measurements given by Lane et al (1981) fall between those of both specimens of *C paramelanotos* (Cox 1987) but are not far from those of *C cooperi*, considering the greater range of variation in related species.

There is little reason to doubt that the bird trapped by Lane et al (1981) was a hybrid between *C acuminata* and *C ferruginea*. It seems not to have been an example of *C paramelanotos* for it differed too greatly from the types. It appears to have differed in no meaningful way from the type of *C cooperi*. Unfortunately, the precise pattern of the uppertail-coverts and coloration of the primary-shafts of the juvenile trapped in Massachusetts remain unknown. Its ventral markings differed only slightly from those of *C paramelanotos* (Vickery et al 1988) but, since the juvenile plumage of *C cooperi* remains undescribed, it cannot be safely aligned with the type of either form.

discussion

C cooperi and *C paramelanotos* closely resemble each other but show differences approaching those between *C melanotos* and *C acuminata*. *C paramelanotos* is probably a hybrid: both type specimens are morphologically intermediate between *C melanotos* and *C ferruginea* (Cox 1989a) and my field observations of similar birds revealed nothing distinctive in their feeding behaviour or habits. Their call notes can even be construed as being intermediate between those of the two species (Cox 1987). Also, on the breeding grounds *C ferruginea* has some vocalizations and aspects of display behaviour similar to *C melanotos* (Holmes & Pitelka 1964) and they have, respectively, polygynous and promiscuous mating systems (Pitelka et al 1974). First-generation hybrids are sometimes larger in size and weight than either parent and can even possess different plumage characters (Buckley 1982). Therefore, many birds seen in Australia and indiscriminately identified as *C paramelanotos* could have been hybrids of *C acuminata* (also a polygynous or promiscuous breeder, Pitelka et al 1974) and *C ferruginea* or, indeed, some other species that merely seemed to have characters of *C melanotos* (Cox 1989a). The appearance of the bird trapped in New South Wales suggests it was a hybrid of *C acuminata* and *C ferruginea* and its close resemblance to the type of *C cooperi* indicates that that specimen is also a hybrid.

It is difficult to believe that *C cooperi* and *C paramelanotos* are each a virtually unknown species that happen to closely resemble each other. A more likely

53 *Calidris* resembling *C cooperi*, adult winter plumage, Stockton, New South Wales, Australia, 21 March 1981 *(S G Lane)*. Note especially pattern on lateral uppertail-coverts and compare with those of *C cooperi*

explanation is that they represent different kinds of hybrids. In Australia, an annual average of less than five or six similar birds are detected from thousands of the potential parent species. When their interactions and close associations are observed, it seems an odds-on chance that persistent scanning of the flocks will sooner or later reveal a hybrid.

acknowledgements
I am grateful to R L Zusi (USNM) for providing the measurements and photographs of *C cooperi* and to S G (Bill) Lane and David W Eades for the photographs of *C paramelanotos* in Australia.

samenvatting
DE RAADSELACHTIGE COOPERS EN COX' STRANDLOPERS Een overzicht wordt gegeven van de status van twee raadselachtige strandlopersoorten, Coopers Strandloper *Calidris cooperi* (Baird 1858) en Cox' Strandloper *C paramelanotos* Parker 1982. *C cooperi* is alleen bekend van het in mei 1833 in New York, VS, verzamelde type-exemplaar in het 'United States National Museum-Smithsonian Institution'. In Australië werden in februari 1975 en maart 1977 naar aanleiding van onbevestigde waarnemingen van Bonte Strandlopers *C alpina* (een dwaalgast in Australië) twee afwijkende vogels verzameld die, na aanvankelijk als hybriden of afwijkende Gestreepte Strandlopers *C melanotos* te zijn beschouwd, later als nieuwe soort, Cox' Strandloper werden beschreven.
De twee exemplaren van *C paramelanotos* werden vergeleken met het type van *C cooperi*, waarbij diverse overeenkomsten en verschillen werden geconstateerd. Een mogelijk verband tussen beide soorten werd versterkt door een in september 1987 in Massachusetts, VS, gevangen juveniele strandloper, die werd 'gedetermineerd' als *C paramelanotos*, hoewel ook van *C cooperi* het juveniele kleed niet bekend was.
Een nauwkeurige vergelijking van kleden en maten van de nu bekende verzamelde vogels met die van andere soorten, brengt de auteur tot de overtuiging dat *C paramelanotos* een hybride is tussen *C melanotos* en Krombekstrandloper *C ferruginea*.
Een in maart 1981 in New South Wales, Australië, gevangen en gefotografeerde vogel is zeer waarschijnlijk een hybride tussen Siberische Strandloper *C acuminata* en *C ferruginea*. Mogelijk hebben vele van de recent geclaimde exemplaren van *'C paramelanotos'* betrekking op dergelijke hybriden. Bovendien vertoont de in 1981gevangen vogel grote overeenkomsten met het type van *C cooperi*, die waarschijnlijk eveneens een hybride is tussen *C acuminata* en *C ferruginea*.

references

Baird, S F 1858. Birds. In: Baird, S F, Cassin, J & Lawrence, G N (editors), Rep Explor Surv Railr Route Pac Ocean 9: 716. [Reprinted in: Baird, S F, 1860, The birds of North America, Philadelphia, pp 716-717.]
Buckley, P A 1982. Avian genetics. In: Petrak, M (editor), Diseases of cage and aviary birds, second edition, Philadelphia, pp 21-110.
Buckley, P A 1988. The world's first-known juvenile Cox's Sandpiper. Br Birds 81: 253-257.
Condon, H T 1975. Checklist of the birds of Australia 1. Melbourne.
Condon, H T & McGill, A R 1965. Field guide to the waders. Melbourne.
Cox, J B 1976. The Pectoral Sandpiper: an unusual specimen. South Aust Ornithol 27: 110-111.
Cox, J B 1987. Some notes on the perplexing Cox's Sandpiper. South Aust Ornithol 30: 85-97.
Cox, J B 1989a Notes on the affinities of Cooper's and Cox's Sandpipers. South Aust Ornithol 30: 169-181.
Cox, J B 1989b. The story behind the naming of Cox's Sandpiper. Aust Bird Watch 13: 50-57.

Elliot, D G 1895. North American shore birds. A history of the snipes, sandpipers, plovers and their allies. New York.

Holmes, R T & Pitelka, F A 1964. Breeding behavior and taxonomic relationships of the Curlew Sandpiper. Auk 81: 362-379.

Kasprzyk, M J, Forster, R A & Harrington, B A 1988. First Northern Hemisphere record and first juvenile plumage description of Cox's Sandpiper *(Calidris paramelanotos)*. Am Birds 41: 1359-1364.

Lane, S G, van Gessel, F W & Minton, C D T 1981. A hybrid wader? Corella 5: 114-115 [See also 'Erratum' in Corella 6: 18, 1982.]

McAllan, I A W & Bruce, M D 1989. The birds of New South Wales. Turramurra.

Marchant, J, Prater, T & Hayman, P 1986. Shorebirds. An identification guide to the waders of the world. London.

Mearns, B & Mearns, R 1988. Biographies for birdwatchers. London.

Parker, S A 1982. A new sandpiper of the genus *Calidris*. South Aust Nat 56: 63.

Pitelka, F A, Holmes, R T & Maclean Jr, S F 1974. Ecology and evolution of social organization in arctic sandpipers. Am Zool 14: 185-204.

Pringle, J D 1987. The shorebirds of Australia. North Ryde.

Ridgway, R 1887. A manual of North American birds. Philadelphia.

Ridgway, R 1919. The birds of North and Middle America. US Natl Mus Bull 50 (8): 289-290.

Roberts, G 1983. A sighting of the Dunlin *Calidris alpina* in North Queensland and a review of the Australian Dunlin records. Sunbird 13: 15-19.

Seebohm, H 1888. The geographical distribution of the family Charadriidae, or the plovers, sandpipers, snipes, and their allies. London.

Smith, F T H 1984. Victorian records of a sandpiper new to science. Aust Bird Watch 10: 264-265.

Vickery, P D, Finch, D W & Donahue, P K 1988. Juvenile Cox's Sandpiper *(Calidris paramelanotos)* in Massachusetts, a first New World occurrence and a hitherto undescribed plumage. Am Birds 41: 1366-1369.

John B Cox, 7 Agnes Court, Salisbury East, South Australia 5109, Australia

After finishing his paper, John Cox (in litt) has informed us that only recently two more specimens have been collected in South Australia which will be used to perform electrophoretic protein and DNA tests. EDITORS

Franklins Meeuw in Brandemeer in juni 1988

Michiel Versluys & Johan Fokkema

Op 10 juni 1988 bezocht Michiel Versluys in het kader van een broedvogelinventarisatie het SBB-reservaat Brandemeer, Weststellingwerf, Friesland. Aan het einde van de inventarisatieronde, om 8:00, werden de adulte Kokmeeuwen *Larus ridibundus* van de Brandemeer-kolonie geteld (c 170 paartjes). Vrijwel onmiddellijk werd een meeuw met opvallende donkere bovendelen opgemerkt die tussen de Kokmeeuwen vloog. Na 3 min streek de vogel, achtervolgd door enkele roepende Kokmeeuwen, neer op een kortgegraasd grasland naast de kolonie. Na enige tijd werd de vogel met rust gelaten door de agressieve Kokmeeuwen en bleef hij achter in de directe nabijheid van enkele grazende koeien.
Dit speelde zich af op slechts 30 m van MV. Het was hem snel duidelijk dat het niet om een Europese soort ging. De Franklins Meeuw *L pipixcan* leek een goede kandidaat maar de Lachmeeuw *L atricilla* werd aanvankelijk niet uitgesloten. Kenmerken van beide soorten waren MV bekend uit beschrijvingen en foto's. Mede gezien het feit dat de vogel een opvallend ruipatroon vertoonde, werd Franklins Meeuw het meest waarschijnlijk geacht. Er werd een beschrijving gemaakt en om 8:45 werd aan terreinbeheerder H Ruiter meegedeeld dat zich een Franklins Meeuw in het reservaat bevond. Samen met SBB-medewerker Arend Timmerman Azn bezocht deze in de loop van de ochtend het betreffende terreingedeelte waarbij de vogel zich echter niet liet zien.
Om 12:30 was MV met fotoapparatuur terug op de plaats waar hij de Franklins Meeuw voor het laatst had waargenomen. Daar werd, aangewezen door twee Kraaien *Corvus corone*, de vogel dood aangetroffen. De meeuw werd meegenomen, gefotografeerd en enkele dagen later opgenomen in de collectie van het Fries Natuurmuseum, Leeuwarden, Friesland.

beschrijving

GROOTTE & BOUW In vlucht lichaam enkele centimeters korter lijkend dan bij Kokmeeuw. Vleugelspanwijdte naar schatting 10 cm minder dan bij Kokmeeuw. Lichaamsbouw gedrongen, veroorzaakt door dikke hals, ronde kop met steil voorhoofd, relatief korte staart en rechte, korte en betrekkelijk dikke snavel. Vleugel naar verhouding breder lijkend aan basis; punt beduidend meer afgerond dan bij Kokmeeuw (versterkt door afgesleten toppen van p9-10). Ook op grond meer compact en gedrongen dan Kokmeeuw. Zowel in vlucht als op grond proporties overeenkomend met een forse Dwergmeeuw *L minutus*.

KOP & HALS Kop gitzwart, begrenzing op achterhoofd even ver als of iets verder naar achter reikend dan bij Kokmeeuw (in vergelijking met balgen). Brede oogring wit, aan voorrand onderbroken. Hals wit.

BOVENDELEN Mantel, rug, schouder en vleugeldekveren egaal donker-blauwgrijs, veel donkerder van tint dan bij Kokmeeuw en ook donkerder dan bij Stormmeeuw *L canus canus*.

ONDERDELEN Borst en buik wit. In veld roze gloed zichtbaar op borst, in hand dit nog opvallender; roze gloed ook vaag zichtbaar op voorhals. Onderstaartdekveren wit.

BOVENVLEUGEL Armpennen donker-blauwgrijs (zoals mantel) met c 15 mm brede witte

toppen, brede witte achterrand vormend. Handpennen aan basis donker-blauwgrijs (zoals mantel). Ook handvleugel met brede witte achterrand; vanaf p7 (handpennen van binnen naar buiten genummerd) witte toppen sterk verbredend, verder uitbreidend naar handpenbases. P8 met witte top en ronde zwarte vlek op binnenvlag. P9 met geheel zwarte top, uitgezonderd wit uiteinde van buitenvlag (door sleet vrijwel verdwenen). P10 met geheel zwarte buitenvlag; binnenvlag wit, distale helft zwart met c 30 mm brede maar sterk gesleten witte top.

ONDERVLEUGEL Dekveren geheel wit. Donker-blauwgrijs van bovenvleugel doorschijnend. Oksel wit.

STAART Wit. Beide middelste pennen met duidelijk lichtgrijze tint, ook bij vliegende vogel zichtbaar. Bovenstaartdekveren wit.

NAAKTE DELEN Iris donker. Oogrand rood. Snavel donkerrood met vage donkerder subterminale vlek, uiterste punt lichter. Poot donkerrood.

RUI & SLEET Zie beschrijving van bovenvleugel. Rui van lichaamsveren niet vastgesteld. P9-10 zeer sterk gesleten en verkleurd en vermoedelijk generatie ouder dan slechts licht gesleten p1-8. S1-2 nauwelijks gesleten maar s3-14 sterk gesleten en witte toppen deels verdwenen. Tertials met enige sleet. Grote dekveren gaaf, uitgezonderd sterk gesleten dekveren ter hoogte van s10 en s14. Grote handpendekveren gaaf, uitgezonderd twee gesleten en verkleurde buitenste. Staart enigszins gesleten, top van rechter t1 afgebroken.

BIOMETRIE Volgende maten werden van vers dode vogel genomen (geslacht: man): staart 107 mm, snavel 28.8 mm, snaveldikte (nok) 8.6 mm en tarsus 43.8 mm; gewicht 236 g.

GEDRAG In vergelijking met Kokmeeuw hogere vleugelslagfrequentie. Vlucht enigszins 'peddelend' (als bij Dwergmeeuw en Drieteenmeeuw *Rissa tridactyla*). Met duidelijk gespreide poten op grond staand. Met ingetrokken hals en enigszins onvaste gang lopend. Herhaaldelijk koeien tot op enkele meters benaderend.

54 Franklins Meeuw *Larus pipixcan*, Friesland, juni 1988 *(Michiel Versluys)*

determinatie
De combinatie van waargenomen kenmerken paste slechts op een Franklins Meeuw in adult zomerkleed. De sterk gelijkende Lachmeeuw heeft onder andere een slanke lichaamsbouw met een lange puntige handvleugel en een langere, enigszins neerwaarts gebogen snavel. Grootte (in directe vergelijking met Kokmeeuw), lichaamsbouw, tekening en vorm van de handvleugel, koptekening en kopkleur, snavelvorm en staarttekening werden – in combinatie – als belangrijkste determinatiekenmerken gehanteerd.
De in de literatuur vermelde gelijkenis met Dwergmeeuw (wat betreft lichaamsproporties, vleugelvorm en vliegwijze) werd ook bij deze vogel vastgesteld (cf Cramp & Simmons 1983, Harrison 1983, Grant 1986). Hoogendoorn (1988) stelde echter vast dat de Franklins Meeuw ook een langvleugelige indruk kan geven.

rui
P1-8 vertoonden een lichte sleet die verklaarbaar is uit de normale ruivolgorde. De sterke sleet en verkleuring van p9-10 wijzen op een hogere leeftijd van deze pennen. S1-2 waren enigszins gesleten; s3-14 vertoonden sterke sleet en waren waarschijnlijk eveneens van een oudere generatie. Van de handpendekveren waren de beide buitenste een generatie ouder dan de overige.
Dit ruipatroon is grotendeels in overeenstemming met hetgeen wordt vermeld in de literatuur (Glutz von Blotzheim & Bauer 1982, Cramp & Simmons 1983, Grant 1986).

55 Franklins Meeuw *Larus pipixcan*, Friesland, juni 1988 (rechts) en Kokmeeuw *Lridibundus* *(Johan Fokkema)*

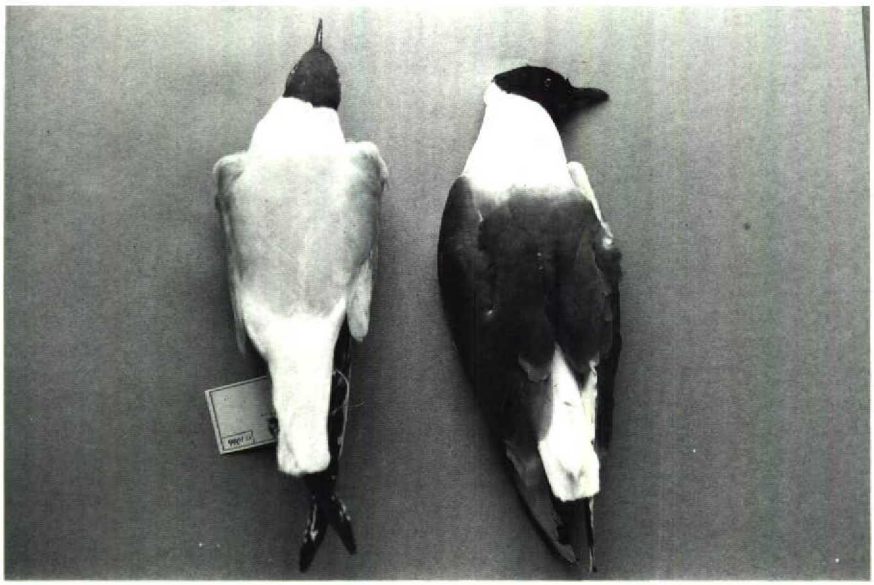

Ook de aanwezigheid van twee generaties slagpennen (als gevolg van een onderbroken rui) is bij de Franklins Meeuw niet ongewoon. Cramp & Simmons (1983) noemen met name het voorkomen van een late, trage of onderbroken handpenrui bij derde kalenderjaar-vogels die eind mei nog ongeruide p8-10 kunnen bezitten. Mogelijk betrof de vogel van de Brandemeer eveneens een exemplaar in zijn derde kalenderjaar.

conditie en doodsoorzaak

In het veld leek de vogel fit en was het verenkleed schoon en gaaf. Het gewicht was laag; Cramp & Simmons (1983) vermelden een gemiddeld gewicht van mannetjes in de zomer van 281 g (spreiding 220-335 g). De doodsoorzaak bleef onbekend.

voorkomen

Dit was het tweede geval van de Franklins Meeuw voor Nederland; de eerste waarneming van deze Nearctische soort vond plaats in juni-juli 1987 in het Belgisch-Nederlandse grensgebied en betrof een onvolwassen vogel (Hoogendoorn 1988). In het Westpalearctische gebied is de Franklins Meeuw tot en met 1987 waargenomen in de Azoren, België, de Faröer, Frankrijk (5), Groot-Brittannië (14), IJsland, Madeira, Nederland, Noorwegen, Spanje en Zweden (4) (Hoogendoorn & Steinhaus in druk). De soort broedt in de prairiegebieden van Noordamerika en overwintert aan de westkust van Zuidamerika. Grote aantallen overwinteren in Chili en Ecuador (Cramp & Simmons 1983, Ben Haase pers med). Voor een uitvoerige bespreking van het voorkomen van de Franklins Meeuw in het Westpalearctische gebied zij verwezen naar Hoogendoorn & Steinhaus (in druk).

dankzegging

Een woord van dank is verschuldigd aan Joop Jukema voor zijn assistentie bij het meten en beschrijven van de vogel in het Fries Natuurmuseum.

summary

FRANKLIN'S GULL IN BRANDEMEER IN JUNE 1988 On 10 June 1988, a Franklin's Gull *Larus pipixcan* in adult summer plumage was discovered in a colony of Black-headed Gulls *L ridibundus* in the nature reserve Brandemeer, Weststellingwerf, Friesland. It was found dead later that day. The bird (a male) was in arrested wing-moult. The eight inner primaries were relatively new but the two outer ones were obviously of an older generation. The two outer secondaries were freshly moulted whereas all the others were abraded and had almost lost their white tip. This was the second record of this Nearctic species for the Netherlands. The first one (an immature) was in June-July 1987 in the Belgian-Dutch border region. The skin is deposited in the collection of the Fries Natuurmuseum, Leeuwarden, Friesland.

verwijzingen

Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.

Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1982. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 8. Wiesbaden.

Grant, P J 1986. Gulls: a guide to identification. Tweede druk. Calton.

Harrison, P 1983. Seabirds: an identification guide. Eerste druk. Beckenham.

Hoogendoorn, W 1988. Franklins Meeuw in Nederlands-Belgisch grensgebied in juni-juli 1987. Dutch Birding 10: 71-78.

Hoogendoorn, W & Steinhaus, G H in druk. Rare Nearctic gulls in Western Palearctic. Dutch Birding.

Michiel Versluys, Korvetpad 11, 8862 ZH Harlingen, Nederland
Johan Fokkema, Fries Natuurmuseum, Schoenmakersperk 2, 8911 EM Leeuwarden, Nederland

mededelingen

Black-browed Albatross in FRG in October 1988 On 5 October 1988, on board of the RV Tridens, we were conducting seabird counts in the North Sea. The observation conditions were good, despite the less favourable weather (it was cloudy and a 5-bft south-eastern wind blowing). At 13:00, at 53:51 N and 06:19 E, in the FRG section of the Continental Shelf (only 2.5 nm east of the border with the Netherlands section and 20 nm north of Schiermonnikoog, Friesland, Netherlands), we spotted an albatross. The swimming bird was seen at a distance of c 30 m. At first glance, it resembled an adult Great Black-backed Gull *Larus marinus,* with its black upperparts and upperwings and white head, neck and breast. It was, however, obviously larger as could be assessed by direct comparison. Closer inspection with 10x50 binoculars revealed a large rounded head with a grey area around the eye. The bill was extraordinarily large and hooked and showed grooves, like Gannet *Sula bassana*; the base was high compared with that of Fulmar *Fulmarus glacialis* or Great Black-backed Gull. Its coloration could be described as pale yellow with a pink tip. Based on these features, we had no difficulty in identifying it as an adult Black-browed Albatross *Diomedea melanophris.*

This was the first accepted record of Black-browed Albatross for the FRG (Peter Barthel in litt). One may wonder whether this bird was the same individual that was seen on a number of occasions in the North Sea during 1988, for instance: a Black-browed Albatross photographed on 21 May over the Dogger Bank, British section of the Continental Shelf (Br Birds 81: 480, 1988); a *Diomedea* albatross reported from a ferry in the Kattegat between Denmark and Sweden on 25 September (Dutch Birding 10: 192, 1988); and a *Diomedea* albatross reported off Sylt, Schleswig-Holstein, FRG, on 29 September (Limicola 2: 234, 1988). If that is the case, it is tempting to think that this was 'Albert Ross', the Black-browed Albatross that since 1972 (or 1971) used to spend the spring and summer at the Hermaness gannetry, Unst, Shetland, Britain, but failed to return in 1988 (see, however, this issue's WP reports).

It seems likely that many of the British records of Black-browed Albatross since 1972 may relate to the Hermaness bird. It also has been hypothesized that the Black-browed Albatross that summered at Bass Rock, East Lothian, Britain, during 1967-69 might well have been the same. (For more information on the Hermaness bird and a summary of the British records, see Twitching 1: 160-162, 1987.)

Henk Offringa & Rob Witbaard, Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, Postbus 59, 1790 AB Den Burg (Texel), Netherlands

Slangearend bij Molkwerum in oktober 1959 In de jaren 50 en begin jaren 60 maakten Riekus Bosman en ik eenmaal per jaar een speciale zwanenexcursie langs de Friese IJsselmeerkust, destijds een van de belangrijkste pleisterplaatsen van de Kleine Zwaan *Cygnus columbianus* in Nederland.
In 1959 vond de tocht van Staveren naar Workum op 27 oktober plaats. In het door 'It Fryske Gea' beheerde waterwildreservaat 'Bocht van Molkwerum' bij Molkwerum, Friesland, vond ik in de buitendijkse vegetatie een grote roofvogel in verzwakte toestand. We determineerden de vogel als 'lichte Buizerd' *Buteo buteo* en RB maakte enkele dia's. Met pijn in het hart zetten we de overigens ongehavende vogel weer terug en vervolgden onze weg.
In 1989 kwam door familieomstandigheden de diacollectie van RB weer te voorschijn, tijdens het bekijken waarvan ik stuitte op twee dia's van de bewuste roofvogel. Wie schetst echter mijn verbazing toen ik zag dat het geen Buizerd maar een Slangearend *Circaetus gallicus* was! Op de dia zijn de belangrijkste kenmerken goed te zien, zoals de kop- en borsttekening, de verlengde kruinveren, het ontbreken van een donkere polsvlek op de ondervleugel, de opvallende heldergele ogen, de grijze snavel en washuid en de onbevederde, geschubde, grijsgele poten.
Er waren tot nu toe drie gevallen van de Slangearend voor Nederland: in november 1907 te Oldebroek, Gelderland, op 2 juni 1979 te Wijdenes, Noordholland, en op 8-9 augustus 1981 op de Maasvlakte, Zuidholland (Rebergen 1979, Schenk & Schrijvershof 1981, Edward van IJzendoorn pers med; cf van IJzendoorn 1981). De vondst bij Molkwerum betrof dus het tweede geval. Alle Nederlandse gevallen hebben betrekking op vondsten.

56 Slangearend *Circaetus gallicus*, Bocht van Molkwerum, Molkwerum, Friesland, 27 oktober 1959 *(Riekus Bosman)*

summary

SHORT-TOED EAGLE NEAR MOLKWERUM IN OCTOBER 1959 On 27 October 1959, a weakened raptor was found and photographed near Molkwerum, Friesland. The bird was identified as a 'pale Buzzard' *Buteo buteo* and was left on the spot. Only in 1989 were two slides rediscovered and was the bird recognized as a Short-toed Eagle *Circaetus gallicus*. Up to now, there were three records of Short-toed Eagle for the Netherlands: in November 1907 at Oldebroek, Gelderland, on 2 June 1979 at Wijdenes, Noordholland, and on 8-9 August 1981 on the Maasvlakte, Zuidholland. Therefore, the find near Molkwerum was the second record. All three Dutch records concern finds.

verwijzingen

van IJzendoorn, E J 1981. Herziening van waarnemingen van Slangenarend in Nederland. Dutch Birding 3: 38-45.

Rebergen, B 1979. Slangenarend *Circaetus gallicus* te Wijdenes. Dutch Birding 1: 100-101.

Schenk, R & Schrijvershof, P 1981. Slangenarend op de Maasvlakte in augustus 1981. Dutch Birding 3: 73-76

Rien M C Romijn, Aquamarijnstraat 759, 9743 PT Groningen, Nederland

Grey-headed Gull in Algeria in April 1981 On 18 April 1981, at 06:45, while counting birds in the north-eastern part of the chott at El Golea, Algeria (30:34 N, 02:55 E), we observed an adult Grey-headed Gull *Larus cirrocephalus* resting on a small sand-bar with five immature Mediterranean Gulls *L melanocephalus*. The bird was seen on numerous occasions until 20 April, at ranges down to 30 m in flight and 100 m at rest.

SIZE & SHAPE Marginally larger than Mediterranean Gull. On occasions, neck held erect. Wing-tips crossed quite conspicuously above tail and extended slightly beyond it. Appeared distinctly long-legged.

HEAD & NECK In front of line from rear of crown to chin head pale grey, shading to white in frontal region but without dark border to rear edge. When adopting erect posture described above, edge of grey area almost vertical. Neck white.

UPPERPARTS Mantle, back and scapulars uniform, rather dark grey.

UNDERPARTS White.

WING Grey of upperparts extended to inner primaries and coverts. Black tips of outer primaries formed distinct asymmetrical V with small subterminal white window at tip; white diagonal band bordering inside of black V. Underwing more or less dark grey, darker on remiges.

TAIL White.

BARE PARTS Bill red. Eye-ring bright red (iris colour not noted). Leg and foot bright red.

BEHAVIOUR Compared with Mediterranean Gull, heavier and more 'measured' flight. Rarely seen swimming but, at times, was seen feeding by 'up-ending' in shallow water.

The identification was confirmed in the field by reference to Etchécopar & Hüe (1964), later to Grant (1982), Cramp & Simmons (1983) and Harrison (1983). The lack of white eye-crescents, the comparatively dark upperparts and the red bill ruled out the possibility of confusion with other similar-sized dark-headed gull species in the Western Palearctic, since none of these show this combination of characters. This observation constituted the first record of Grey-headed Gull for Algeria. The first European record concerned an adult in the Marismas de Guadalquivir, Spain, from

30 June to 15 August 1971 (Ree 1973). More recently, there were also observations at Agadir, Morocco, on 17 November 1988 (adult) and at Eilat, Israel: one from 15 March to 10 April 1989 (second-summer), one from 28 April to 15 May 1989 (first-summer) and one from 4 August to 19 September 1989 (first-summer) (Hadoram Shirihai in litt to editors).
The African breeding range of this Afro-and Neotropical species comprises the Banc d'Arguin in Mauritania, Senegal, The Gambia and Guinea-Bissau in the west; Lake Chad in the north and scattered locations from Ethiopia south to the Cape in the east. The breeding season in western Africa is during April-May (Cramp & Simmons 1983). Limited dispersal occurs outside the breeding season, along the west coast extending north as far as northern Mauritania.
The chott at El Golea is located c 2400 km north-east of the breeding colony on the Banc d'Arguin and c 2200 km north-west of Lake Chad. It is situated in a corridor of stony deserts between the two great sand deserts of the Grand Erg Occidental and the Grand Erg Oriental and consists of a saline area, c 16 km from north to south and less than 2 km from west to east, which is at least partly flooded at all seasons.

references

Etchécopar, R-D & Hüe, F 1964. Les oiseaux du nord de l'Afrique. Paris.
Cramp, S & Simmons, K E L 1983. The birds of the Western Palearctic 3. Oxford.
Grant, P J 1982. Gulls: a guide to identification. Calton.
Harrison, P 1983. Seabirds: an identification guide. Beckenham.
Ree, V 1973. *Larus cirrocephalus*, nueva especie de gaviota para España y Europa. Ardeola 19: 22-23.

E D H Johnson, Crabière Cottage, St Ouen, Jersey, Channel Islands
J F Monk, The Glebe Cottage, Goring-on-Thames, near Reading, Berkshire RG8 9AP, UK
J C M Robertson, Les Bruyères, Fauvic, Grouville, Jersey, Channel Islands

Red-rumped Swallow with whitish tail-patches From 27 October to 2 November 1989, five Red-rumped Swallows *Hirundo daurica* were present near a farm at the north-eastern tip of Texel, Noordholland (Blankert & Kieft 1989, van der Wolf 1989). The birds were in the company of Barn Swallows *H rustica* and one House Martin *Delichon urbica*, and offered good opportunities for photography. Only when examining the developed films did I notice that one bird had an obvious round whitish patch half-way on each outer rectrix.
The occurrence of these whitish patches has not been mentioned in any of the current field guides and I do not know of published photographs taken in the field showing this feature. However, Bub & Herroelen (1981) show a picture of two outer rectrices with 'a weak white (rudimentary) patch reminding of similar white patches in Barn Swallow' on the inner web. Indeed, the occurrence of this character recalls examples of atavism in other Palearctic species (cf van den Berg 1983).
Hartert (1910) states that all rectrices may show a hint of a whitish band, which can be quite obvious on the outer rectrices. According to Glutz von Blotzheim & Bauer (1985), the outer rectrix *often* has a greyish patch about half-way the inner web.

57 Red-rumped Swallow *Hirundo daurica*, Texel, Noordholland, October 1989 *(Hans Gebuis)*

Witherby et al (1938) simply mention that the outer pair of rectrices sometimes have a grey mark on the inner web. At the Rijksmuseum van Natuurlijke Historie at Leiden, Zuidholland, I found three out of 15 specimens, belonging to three different subspecies, *H d daurica* (from June), *H d melanocrissa* and *H d nipalensis*, which showed similar whitish patches on the outer pair of rectrices, confirming that this feature occurs regularly in this species.
The recently published *A handbook to the swallows and martins of the world* (Turner & Rose 1989) does not mention the possibility of Red-rumped Swallows having whitish patches on the rectrices; the absence of these is given as a difference between Red-rumped Swallow and other red-rumped African swallows.

references

van den Berg, A B 1983. Atavism in Starling and other Palearctic birds. Dutch Birding 5: 26-27.
Blankert, H & Kieft, E 1989. Groep van vijf Roodstuitzwaluwen op Texel. DB Nieuwsbr 1: 163-165.
Bub, H & Herroelen, P 1981. Kennzeichen und Mauser europäischer Singvögel 1. Wittenberg.
Glutz von Blotzheim, U N & Bauer, K M 1985. Handbuch der Vögel Mitteleuropas 10. Wiesbaden.
Hartert, E 1910. Die Vögel der paläarktischen Fauna 1. Berlin.
Turner, A & Rose, C 1989. A handbook to the swallows and martins of the world. London.
Witherby, H F et al 1938. The handbook of British birds 2. London.
van der Wolf, P 1989. Roodstuitzwaluwen op Texel in oktober 1989. Skor 8: 127-128.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

Rui van Grote Pieper te Breskens in april 1988 Op 1 april 1988 ontdekten Sander Lilipaly, Eric Marteijn, Rob van Westrienen, Paul van Tuil en Jaco Walhout een Grote Pieper *Anthus richardi* op de dijk langs de Westerschelde, c 1.5 km ten westen van Breskens, Zeeland. De vogel liet zich tot en met 16 april uitvoerig observeren en fotograferen. Dankzij de tamheid en relatief lange verblijfsduur was het mogelijk het ruipatroon enigszins te volgen. Onderstaande beschrijvingen werden samengesteld aan de hand van aantekeningen en foto's.

beschrijving verenkleed op 1 april 1988

KOP & HALS Lichter gekleurd dan bovendelen. Kruin en achterhoofd vaalbruin met zwartbruine lengtestreepjes. Wenkbrauwstreep lichtbeige, vrij breed (breedst boven oog) doorlopend tot achter oorstreek en van achteren toelopend. Goed zichtbare witte oogring. Teugel zeer lichtgrijs, nauwelijks contrastrerend met wenkbrauwstreep. Voor oog een halve-maanvormig crèmekleurig vlekje, doorlopend tot onder oog en onderaan begrensd door donkerbruine snorstreep. Oogstreep achter oog donkerbruin. Wang lichtbruin, mondstreep vuilwit, baardstreep zwartbruin, smal en onopvallend als bij Graspieper *A pratensis*. Kin en keel vuilwit.

BOVENDELEN Mantel- en schouderveren voor grootste deel sterk gesleten, enkele veren al geruid. Veren met zwarte centra en bruine randen. Rug en stuit grijsbruin, naar zoom toe vervagend tot middelbruin. Bovenstaartdekveren middelbruin met donkergrijsbruine centra.

VLEUGEL Buitenste zes grote dekveren ongeruid, met zwartbruine centra en smalle, licht crèmekleurige (bijna witte) zomen en toppen, vleugelstreep vormend. Binnenste drie grote dekveren vers geruid, met warm oranjebruine zoom. Middelste dekveren voor grootste deel geruid; twee of drie ongeruide veren willekeurig tussen vers geruide veren. Kleine dekveren slecht zichtbaar, grotendeels bedekt door schouderveren. Duimvleugel donker zwartbruin met smalle crèmekleurige-vuilwitte rand. Grote handdekveren donkerbruin met smalle crèmekleurige-vuilwitte zomen. Arm- en handpennen donkerbruin met zeer smalle bleekbruine zoom. Handpennen iets voorbij tertials uitstekend. Buitenste (onderste) tertial ongeruid, geheel zwartbruin met lichte wit-crèmekleurige zoom. Middelste tertial vers geruid, geheel zwartbruin met warm-lichtbruine zoom. Binnenste (bovenste) tertial slechts gedeeltelijk zichtbaar en nog niet volgroeid; zoom warm lichtbruin. Doordat binnenste tertial de middelste tertial niet bedekte, ontstonden twee opvallende zwartbruine driehoeken, gevormd door centra van middelste en buitenste tertial.

ONDERDELEN Vuilwit, borst en flank geelbruin met enkele fijne donkere lengtestreepjes op zijborst. Onderstaartdekveren vuilwit.

STAART Bovenstaartdekveren zwartbruin met zeer smalle lichtbruine zomen. Buitenste staartpen vuilwit. Staartpennen gesleten. Middelste staartpennen korter dan de overige (waarschijnlijk nieuwe veren) waardoor staart gevorkt was.

beschrijving verenkleed op 16 april (voor zover anders dan op 1 april)

KOP & HALS Kruin en achterhoofd warm middelbruin met donkere zwartbruine lengtestreepjes. Kop ongeveer even donker als bovendelen. Wang warm middelbruin. Wenkbrauw crèmekleurig. Baardstreep nu duidelijk zichtbaar en opvallend. Kin en keel wit.

BOVENDELEN Nagenoeg alle mantel- en rugveren geruid, donkerbruin met warm-middelbruine randen. Donkere centra van veren duidelijk brede zwarte lengtestrepen op bovendelen vormend.

VLEUGEL Geen veranderingen in patroon van grote en middelste dekveren. Binnenste tertial nu geheel volgroeid. Buitenste tertial slecht zichtbaar, mogelijk niet geruid.

ONDERDELEN Borst en flank warm oranjebruin. Boven- en zijborst met fijne donkerbruine lengtestreepjes.

STAART Middelste staartpennen niet volgroeid.

herkenning Zwaargestreepte bovendelen, lange stevige snavel, lichte teugel, gestreepte borst, roep (een luid *(t)schrup* of *(t)schrriep*) en lange achterteennagel zijn kenmerkend voor Grote Pieper en sluiten Duinpieper *A campestris* uit. Een juveniele Duinpieper kan eventueel verward worden met een Grote Pieper maar een Duinpieper in juveniel kleed in april is niet waarschijnlijk en bovendien komen de meeste van de bovengenoemde kenmerken ook niet overeen met die van juveniele Duinpieper. De Grote Pieper kon aan de hand van puntig toelopende centra van de middelste vleugeldekveren worden onderscheiden van Mongoolse Pieper *A godlewskii*. Laatstgenoemde heeft in adult kleed afgeronde centra van middelste vleugeldekveren en is bleker dan Grote Pieper.

rui en leeftijd Adulte Grote Piepers ruien volledig in het najaar; deze rui vindt plaats in de periode van juli tot november, en wordt soms onderbroken en in de winterkwartieren voortgezet. In maart en april ondergaan adulte vogels een onvolledige rui, waarbij een variabel deel van de lichaamsveren, kleine en (meestal) middelste vleugeldekveren, en meestal de middelste staartpennen vervangen worden. Juveniele vogels ruien naar het eerste winterkleed in de periode augustus-september, maar de rui wordt ook hier soms onderbroken en in het winterkwartier afgemaakt; deze rui omvat lichaamsveren, vleugeldekveren (behalve de buitenste grote dekveren), enige tertials (soms alle) en de middelste (soms meer) staartpennen. De rui van eerste winter- naar eerste zomerkleed is variabel, soms als adult, soms bijna volledig onderdrukt, waarbij zelfs oude veren uit het juveniele kleed niet geruid worden (Cramp 1988). De Grote Pieper van Breskens vertoonde nog kenmerken van het ju-

58 Grote Pieper *Anthus richardi*, Breskens, Zeeland, april 1988 *(Paul Knolle)*

veniele kleed: de buitenste grote en sommige middelste dekveren, en de buitenste tertial hadden alle een zeer lichte, bijna witte zoom. De onderdelen, overige lichaamsveren en de vernieuwde tertials en dekveren waren van het eerste winter- of adulte kleed. Op grond hiervan kan geconcludeerd worden dat de vogel ruide van het eerste winterkleed naar het eerste zomerkleed. Een aantal lichaamsveren was voor 1 april al vernieuwd maar de meeste werden tussen 1 en 16 april geruid. De middelste tertial was al geruid voor 1 april terwijl de binnenste tertial tussen eind maart en half april vernieuwd werd. De buitenste tertial werd waarschijnlijk niet geruid. De drie binnenste grote (tertial-) dekveren en de meeste middelste dekveren waren al geruid vóór 1 april. Op 16 april was daarin nog niets veranderd, zodat mag worden aangenomen dat de rui van de dekveren onvolledig bleef. De middelste staartpennen waren voor 1 april al gewisseld en op 16 april nog steeds niet volgroeid.

voorkomen in Nederland in voorjaar In Nederland is de Grote Pieper een schaarse doortrekker in het najaar, voornamelijk van eind september tot eind oktober. Winter- en voorjaarsgevallen zijn evenals in de rest van Europa zeldzaam. Er zijn in Nederland c 23 aanvaarde voorjaarswaarnemingen bekend (waarvan zeven na 1969) uit de maanden maart (1), april (6), mei (14) en juni (2). Alle gevallen dienen echter nog herzien te worden door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna. In het voorjaar van 1988 werden behalve bij Breskens ook Grote Piepers gemeld op Texel (24 april), bij Den Helder (2-6 mei) en bij Blokkersdijk, België (12 mei) (Dutch Birding 10: 157, 1988). Het is opmerkelijk dat in 1989 mogelijk dezelfde vogel terugkeerde naar Breskens waar deze van 7 februari tot 2 mei verbleef (Dutch Birding 11: 141, 1989).

dankzegging Hierbij danken wij Rolf de By (CDNA) voor het verstrekken van gegevens over het voorjaarsvoorkomen van de Grote Pieper in Nederland.

summary

MOULT OF RICHARD'S PIPIT AT BRESKENS IN APRIL 1988 From 1 to 16 April 1988, a Richard's Pipit *Anthus richardi* was present at Breskens, Zeeland. Because of its tameness and relatively long presence, some details of its moult could be studied. Besides showing feathers of adult or first-winter plumage (underparts, some new tertials and wing-coverts), the bird had retained feathers of juvenile plumage (outer greater coverts, some median coverts and the outer tertial, all having very pale, almost white edges), so it was moulting from first-winter to first-summer plumage. Most of the body feathers were moulted during the observation period. Central rectrices were growing on 1 April and still not fullgrown on 16 April. The inner tertial was growing on 1 April, fullgrown on 16 April. The fresh middle tertial was already moulted before 1 April, the outer tertial probably remained unmoulted on 16 April. Three new inner greater (tertial) coverts and all but two or three median coverts were moulted before 1 April. As this pattern had not changed on 16 April, it is concluded that the moult of the coverts remained incomplete.

verwijzing

Cramp, S 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.

Paul van Tuil, Evertsenstraat 12, 4371 BE Koudekerke, Nederland
Jaco Walhout, Verwerijstraat 25, 4331 TA Middelburg, Nederland

Desert Sparrows in Tunisia in January 1989 On 22 and 23 January 1989, in and near the oasis of Ksar Ghilane, southern Tunisia, I found at least four pairs and a flock of c 80 Desert Sparrows *Passer simplex*. The species probably is a resident in southern Tunisia, although Thomsen & Jacobsen (1979) and Summers-Smith (1988) note a lack of recent records.
The oasis of Ksar Ghilane is situated in a sand desert 80 km south-east of Douz and 70 km west of Tatouine. It measures 1x0.5 km and the vegetation mainly consists of date palms. Two or three pairs of Desert Sparrows were seen at the northern end of the oasis. They were feeding in pairs and were regularly observed during my 24-hour stay. One pair was seen feeding near the kitchen building of a camping ground. In a village situated a few hundred metres south-east of the oasis, I located two pairs, and studied a singing male sitting on the roof of one of the many livestock shelters. In the morning of 23 January, I found a flock of c 80 birds in a depression with some shrub growth 2 km west of the oasis. The birds were very active and restless, noisily tumbling about from bush to bush. Some birds moved along, sporadically feeding, others were singing or preening. From time to time, the whole flock would take flight, only to settle again in the bushes a moment later. I got the impression that this flock was some sort of winter concentration, perhaps of nomadic birds (cf Summers-Smith 1988).
As no detailed descriptions of the Desert Sparrow's voice have been published (cf Summers-Smith 1988), I provide a description of the vocalizations that were heard. The song consisted of 7-10 twittering notes, generally resembling the song of White Wagtail *Motacilla alba*. A higher-pitched delicate note was followed by three deeper, soft notes like a House Sparrow *P domesticus*. Another couple of delicate White Wagtail-like notes followed and the strophe was terminated with a note resembling the call of Linnet *Carduelis cannabina*. The normal call reminded me of that of House Sparrow and the alarm call of Tree Sparrow *P montanus*. The flight call was rather characteristic and easily distinguishable, resembling a delicate version of that of Greenfinch *C chloris* or rather a mixture of this call and those of Linnet and Chaffinch *Fringilla coelebs*.

references

Summers-Smith, J D 1988. The sparrows. A study of the genus *Passer*. Calton.
Thomsen, P & Jacobsen, P 1979. The birds of Tunisia. Copenhagen.

Jesper Johannes Madsen, Vester Faelledvej 8, 4 tv, 1750 København V, Denmark

asian pacific birds

Steppe Eagles in Peninsular Malaysia in 1987 On 1 February 1987, David R Wells observed a very pale *Aquila* eagle in the rice fields near Sekinchan (3:30 N, 101:10 E), Selangor, Peninsular Malaysia. The bird was identified as a first-winter Steppe Eagle *A nipalensis*, a species previously unrecorded in Peninsular Malaysia. On 19-20 February 1987, Andreas J Helbig observed two first-winter Steppe Eagles in the same area and photographed one of them.

59-60 Steppe Eagle *Aquila nipalensis*, first-winter, Sekinchan, Selangor, Peninsular Malaysia, 19-20 February 1987 *(Andreas J Helbig)*

Large eagles with typical *Aquila* jizz, substantially larger than accompanying Spotted Eagles *A clanga*. Long broad wings, rather parallel-edged. Body plumage and wing-coverts very pale beige-brown, contrasting sharply with dark brown remiges and rectrices. Greater underwing-coverts formed clear broad white band along underside of wing. Thin white trailing edge to wing. Sharply defined white crescent across uppertail-coverts. White undertail-coverts. Tail slightly wedge-shaped.

Both Steppe Eagles were loosely associated with up to six Spotted Eagles (two adult, one subadult and three first- or second-winter birds). They were decidedly less shy than the Spotted Eagles, which apparently had become wary of the illegal shooting regularly going on in this area. The Steppe Eagle on 1 February scavenged on a dead rat, successfully defending it against two Spotted Eagles.

In March 1987, numbers in the Sekinchan area rose even further, perhaps due to some return passage from areas further south. J M Thiollay (in litt) identified no less than seven Steppe Eagles on 5 March, including one full adult and five immatures. DRW saw one subadult on 8 March, which had limited white under the centre of the rump but still retained the broad white line on the underwing-coverts.

Deforestation and recent changes in rice-cultivation patterns towards larger, more prairie-like fields in the Malay peninsula have resulted in an increase of available habitat for temperate-zone migrants wintering in open country. In Peninsular Malaysia, the Spotted Eagle is restricted as a regular winter visitor to the same rice-growing area near Sekinchan, where up to 12 have been seen in recent years. Therefore, it is no coincidence that Steppe Eagles, which had been suspected to occur further southeast than Burma, where they are supposedly regular (Smythies 1986), did in fact show up in the Sekinchan area.

Since the findings reported here, two new records indicate an even wider occurrence and possible wintering of Steppe Eagles in tropical south-eastern Asia. An immature was photographed in Singapore on 25 September 1987 and one was observed in Brunei, Borneo, in August 1989 (C F Mann in litt). If accepted, both would be first records for the respective countries.

reference

Smythies, B A 1986. Birds of Burma. Third edition. Edinburgh.

Andreas J Helbig, Zoologisches Institut, Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main, Postfach 111932, 6000 Frankfurt am Main 11, FRG
David R Wells, Department of Zoology, University of Malaya, 59100 Kuala Lumpur, Malaysia

Vocalizations and taxonomic status of *Caprimulgus celebensis* The Sulawesian nightjar *Caprimulgus celebensis* Ogilvie-Grant 1894 is known from very few specimens and its vocalizations have not previously been described (Mees 1977, 1985, Marshall 1978). It was included in one of three distinct subspecies groups of the Large-tailed Nightjar *C macrurus* Horsfield 1821 identified by Mees (1977). These have since each been accorded species rank and *celebensis* was provisionally treated as a well-marked subspecies of Philippine *manillensis* Walden 1875

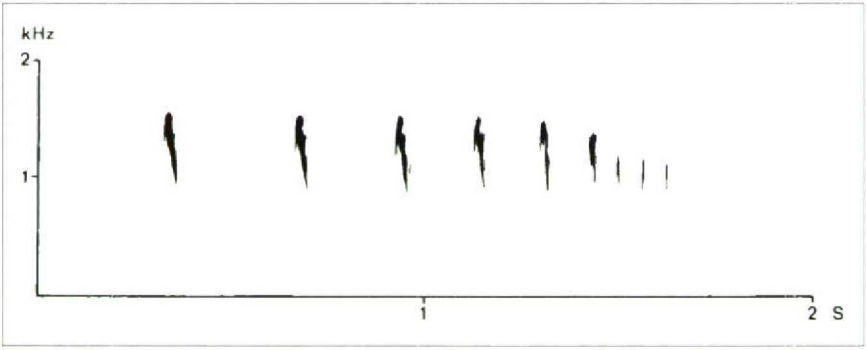

FIGURE 1 Sonagram of the call of *Caprimulgus celebensis*, Tangkoko-Batuangus Nature Reserve, North-Sulawesi, Indonesia, sea-level, 9 September 1981, dusk *(Frank G Rozendaal)*

(Mees 1985: 427). Both average smaller than most populations of *C macrurus* sensu stricto, which ranges from India to Australia (Mees 1977: table 1, figure 1).

In September 1981 I tape-recorded vocalizations of an unidentified nocturnal bird species on the edge of mangroves and in dry coastal bush in the Tangkoko-Batuangus Nature Reserve, North Sulawesi (for location, see Rozendaal & Dekker 1989). The birds remained unseen but the calls were tentatively ascribed to a nightjar of the genus *Caprimulgus*. Sonagrams were prepared by Joe T Marshall (in litt), who commented on the similarity of the calls to those of *C asiaticus* Latham 1790 of continental south-eastern Asia (cf Marshall 1978: plate 15). However, the call of that tiny species is higher-pitched (c 2-2.5 kHz) and sounds like a ping-pong ball dropped on a hard surface until stopped dead (pers obs in India in 1978; cf Ali & Ripley 1970, King et al 1975). The call of the other *Caprimulgus* species breeding on Sulawesi, *C affinis*, consists of a loud *tchuweep*, like a whiplash (cf Marshall 1978: plate 14; pers obs); this species is not (yet?) known from northern Sulawesi (White & Bruce 1986). The calls recorded at Tangkoko consisted of a rapid, accelerating series of eight or nine *chuck* notes lasting c 1.25 s, with the last three notes considerably softer and trailing off; these sequences were repeated at regular intervals (figure 1).

Returning to Tangkoko in 1983, nightjars were observed leaving their daytime roosts and were seen alighting on and calling from pandans *Pandanus* and other trees on the edge of the coastal bush before resuming flight. Typically, they would briefly hawk insects over a small patch of alang-alang *Imperata cylindrica* in a fast erratic flight. Their smaller size and different flight mode was evident in comparison with Large-eared Nightjar *Eurostopodes macrotis*, also foraging over the same area. Efforts to mist-net a bird remained in vain. The recorded calls were linked unequivocally to *celebensis* when a bird identified as such was observed calling at close range from low horizontal branches at the edge of the field.

During a brief visit to Tangkoko in May 1985, no nightjars were observed although the now familiar calls were briefly heard on 2 May at the old site, then completely overgrown with tall secondary growth. These calls were also noted by John MacKinnon in Tangkoko, as mentioned by White & Bruce (1986: 259) when alluding

to the possible occurrence of *Eurostopodes diabolicus* in Tangkoko. According to JM (in litt dd 19 April 1982), 'the common secondary forest nightjar which I ascribed to *C macrurus* was very dark with no very obvious white flashes either in flight or when seen in car headlights sitting on the ground ... The call is as you describe...' The vocalizations described above were provisionally allocated to the kingfisher *Actenoides monachus* (Watling 1983: 256). However, that species has an entirely different voice (Heinrich in Stresemann 1940: 416; pers obs; tape-recording).

The call of *C celebensis* is different from that of Philippine *manillensis* (cf Marshall 1978: plate 14; Mees 1985: figure 6); for morphological differences between *celebensis* and *manillensis*, see Mees (1977: 36-37, plate 3). Given the fact that the vocalizations of the taxa *atripennis* Jerdon 1845, *macrurus*, *manillensis* and *celebensis* differ substantially from each other, I consider *celebensis* to be a good species as well. Since Sulawesi occupies an isolated position but with obvious zoogeographic affinities with the Philippines, it is entirely plausible that an endemic species, closely related to *manillensis*, has evolved on Sulawesi (cf Mees 1985: 427). The voice of *jungei* Neumann 1930 from Taliabu, Sula Islands, is unknown but this taxon may be assigned to *celebensis* for zoogeographic reasons.

The calls described by Watling (1983) were recorded in the Morowali area, establishing the presence of a population of this nightjar in central-eastern Sulawesi. Thus, the species is not restricted to northern Sulawesi, which Mees (1985: 427) found hard to explain.

I am grateful to Joe T Marshall and Gerlof Mees for their comments on a draft of this note. JTM kindly prepared the sonagram. Yunus Masala and Tulende Wodi were very helpful in the field in Tangkoko-Batuangus. My field-work on Sulawesi in 1983 was financially supported by the Van Tienhoven-Stichting, Greshoff's Rumphius Fonds, World Wildlife Fund (Netherlands), Treub-Maatschappij and P A Hens Memorial Fund.

references

Ali, S & Ripley, S D 1970. Handbook of the birds of India and Pakistan 4. London.

King, B, Dickinson, E C & Woodcock, M W 1975. A field guide to the birds of south-east Asia. London.

Marshall, J T 1978. Systematics of smaller Asian nightbirds based on voice. Am Ornithol Union Ornithol Monogr 25.

Mees, G F 1977. Geographical variation of *Caprimulgus macrurus* Horsfield (Aves, Caprimulgidae). Zool Verh Rijksmus Nat Hist Leiden 155.

Mees, G F 1985. *Caprimulgus macrurus* Horsfield and related forms, a re-evaluation. Proc Kon Ned Akad Natuurwet Ser C 88: 419-428.

Rozendaal, F G & Dekker, R W R J 1989. Annotated checklist of the birds of the Dumoga-Bone National Park, North Sulawesi, Indonesia. Kukila 4: 85-109.

Stresemann, E 1940. Die Vögel von Celebes. Teil III, Systematik und Biologie, 2. J Ornithol 88: 389-487.

Watling, D 1983. Ornithological notes from Sulawesi. Emu 83: 247-261.

White, C M N & Bruce, M D 1986. The birds of Wallacea (Sulawesi, The Moluccas & Lesser Sunda Islands). Br Ornithol Union Checkl 7.

Frank Rozendaal, c/o Rijksmuseum van Natuurlijke Historie,
Postbus 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands

brieven

Wintering of Sandwich Tern in the Netherlands Regarding the geographical origin of Sandwich Terns *Sterna sandvicensis* wintering in the Netherlands (cf Ouweneel 1989), the following record may be of interest. On 9 February 1990, Wiel Poelmans and I observed a ringed adult Sandwich Tern at the Brouwersdam, Zeeland. With a bit of luck, we managed to read the ring number (Arnhem 1086566). The bird had been ringed as a nestling on 24 May 1974 at the Hompelvoet, south of Ouddorp, Zuidholland, located 9 km from the Brouwersdam (Vogeltrekstation Arnhem in litt). Considering the recoveries of American-ringed birds in the Netherlands and Britain, Ouweneel (1989) suggested that 'at least some' of the wintering Sandwich Terns may be of American origin (cf Scharringa 1980, Dennis 1986).

references

Dennis, J V 1986. European encounters of birds ringed in North America. Dutch Birding 8: 41-44.

Ouweneel, G L 1989. Wintering of Sandwich Terns in the Netherlands. Dutch Birding 11: 172-174.

Scharringa, J 1980. American Sandwich Tern *Sterna sandvicensis acuflavidus* in the Netherlands. Dutch Birding 1: 60.

Gerard van Gool, Bosscheweg 57, 5151 BB Drunen, Netherlands

Bill shape of Calandra and Bimaculated Lark In a note on the bill shape of Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata* in Turkey, van den Berg (1987) suggested that this species has a larger and deeper-based bill than Calandra Lark *M calandra*, and that this is a good field character when separating the two species in Turkey. This surprised me since my own experience in Turkey is rather the opposite: bill depth varies a lot in both species but Calandra Lark has on average a deeper-based bill.

To test this, I checked skins of both species in the collection at the Universitetets Zoologiske Museum in København, Denmark (table 1). There were few skins, especially of Bimaculated Lark, with only five skins of *M b torquata* from Afghanistan. Of Calandra Lark, there were 16 skins of *M c calandra*. It should be noted that *M b torquata* is not the subspecies that occurs in Turkey.

From the small sample it can be deduced that: 1 Calandra Lark has on average a deeper-based bill than Bimaculated Lark; 2 males of either species have on average a deeper-based bill than females; and 3 the wide variation within each species renders bill depth of little or no value in identifying a single bird in the field.

Van den Berg (1987) included photographs of Calandra and Bimaculated Larks taken in Turkey to support his point. So, I will do the same to support my point.

I thank Niels Otto Preuss for giving me access to the skin collection at the Universitetets Zoologiske Museum in København.

61 Calandra Lark *Melanocorypha calandra calandra*, Turkey, April 1986 *(Magnus Ullman)*

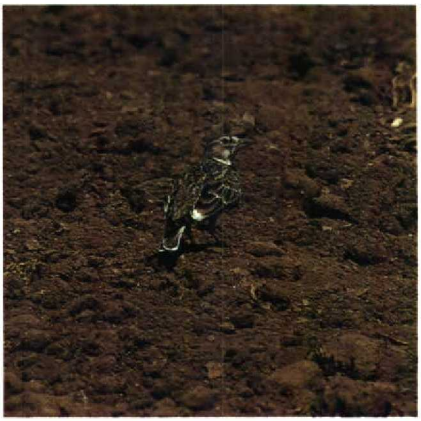

62 Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata rufescens*, Turkey, May 1986 *(Magnus Ullman)*

63 Calandra Lark *Melanocorypha calandra calandra*, Turkey, April 1987 *(Arnoud B van den Berg)*

64 Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata rufescens*, Turkey, May 1987 *(Arnoud B van den Berg)*

TABLE 1 Bill depth (mean and range in mm) in skins of Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata torquata* and Calandra Lark *M calandra calandra*, Universitetets Zoologiske Museum, København, Denmark

M b torquata (Afghanistan)	males (n=4)	8.5 (8.1-9.0)
	females (n=1)	8.1
M c calandra	males (n=12)	9.4 (8.6-10.0)
	females (n=4)	8.2 (8.1-8.4)

65 Skins of Calandra Lark *Melanocorypha calandra calandra* (left: upper three, males; lower two, females) and Bimaculated Lark *Melanocorypha bimaculata torquata* (right: upper four, males: lower one, female), Universitetets Zoologiske Museum, København, Denmark *(Magnus Ullman)*

references

van den Berg, A B 1987. Bill shape of Bimaculated Lark in Turkey. Dutch Birding 9: 172-174.
Cramp, S 1988. The birds of the Western Palearctic 5. Oxford.

Magnus Ullman, Iliongränd K: 104, 223 71 Lund, Sweden

Arnoud van den Berg (in litt) has commented as follows: 'It is difficult to argue against Magnus Ullman's views because my field experience in photographing Bimaculated Lark is limited to only a few individuals of the subspecies *M b rufescens* of central, southern and south-eastern Turkey. However, I like to comment that Ullman focused on actual measurements of bill depth while, in the three sentences accompanying my photographs, the indicated difference was less definite: 'bill relatively large and (relatively) deep at base ... giving ... an almost flat-headed appearance.'

Using Cramp (1988) as a reference, I found reasons to wonder the logic of Ullman's remarks. First, he did not take into account that Calandra Lark is c 10% larger in overall size than Bimaculated Lark. When bill size is about equal, it seems likely that Bimaculated's bill appears proportionately larger than Calandra's bill. Secondly, it should be stressed that Ullman studied skins of *M b torquata* (of Afghanistan) and did not present data of *M b rufescens* nor *M b bimaculata* (of north-eastern Turkey and northern Iran). In fact, Cramp (1988) mentions that *M b rufescens* has on average a longer bill than Calandra which indicates that, at least in most of Turkey, bill shape could differ noticeably between both species.

However, I agree that, because of variation and overlap in measurements, the relative differences in bill size and shape might be of little value in distinguishing vagrant Calandra and Bimaculated Larks.' EDITORS

mystery photographs

35 The forked tail, long pointed dark wings and pale body identify last issue's mystery bird as a pratincole *Glareola*. The underwing colour, an important identification feature, cannot be seen; the lack of a white trailing edge to the wing suggests Black-winged Pratincole *G nordmanni*. However, our mystery bird shows an extraordinary short and shallow forked tail. The wings do not show any sign of moult and the obvious throat-band indicates an adult bird in summer plumage. Therefore, we may conclude that our mystery bird concerns an Oriental Pratincole *G maldivarum*.

Apart from the extremely short outer rectrices, Oriental's characters are intermediate between Collared *G pratincola* and Black-winged Pratincole. Underwing-coverts are chestnut as in Collared while mantle, back and upperwing are dark; there is no white trailing edge to the wing as in Black-winged. It is often stated that the amount of red on the gape in Oriental is clearly less extensive than in Collared and Black-winged. However, a considerable amount of red on the gape was present in the mystery bird, which was photographed on 1 April 1989 near a nesting colony at Khao Sam Roi Yot NP, Thailand.

The Oriental Pratincole has been recorded twice in the Western Palearctic, both times in Britain. The first was present from 22 June to 11 October 1981 in Suffolk and Essex; the second stayed equally long, from 21 June to 3 October 1988 in Kent (Br Birds 82: 521, 1989). Besides these two Orientals, there have been 74 records of Collared and 25 of Black-winged in Britain and Ireland until 1989. For the Netherlands, these numbers are quite different: 0, 7and 22, respectively.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands

66-67 Oriental Pratincole *Glareola maldivarum*, Khao Sam Roi Yot NP, Thailand, April 1989 *(Arnoud B van den Berg)*

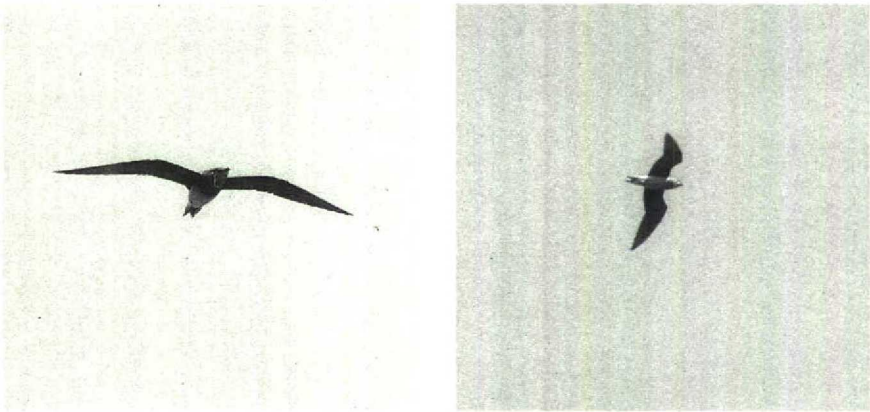

68 Oriental Pratincole *Glareola maldivarum*, Khao Sam Roi Yot NP, Thailand, April 1989 *(Arnoud B van den Berg)*

Mystery photograph 36. Solution in next issue.

recensies

J N Dymond, P A Fraser & S J M Gantlett 1989. *Rare birds in Britain and Ireland.* T & A D Poyser, Calton. ISBN 0-85661-053-4. 366 pp. GBP 19.00.

This eagerly awaited book updates the 1976 publication *Rare birds in Britain and Ireland* (J T R Sharrock & E M Sharrock). It covers all the accepted records up to 1985 (or 1988 for extreme rarities) and adds another 80 species to the main text; some of these are recent additions to the British list (including unexpected species such as Aleutian Tern *Sterna aleutica*, Pacific Swift *Apus pacificus* and Varied Trush *Zoothera naevia*), some are pending additions to the list and 11 species were previously (1974) contained in a companion volume *Scarce migrant birds in Britain and Ireland* (J T R Sharrock).

Each species entry has an accompanying black-and-white line-drawing. Half of these vignettes are retained from the 1976 book (although some of these are now rather faint). The others are new and have been commissioned from a number of well-known bird artists. As with the original work, these are of variable quality. Those by Martin Elliott and Alan Harris generally set a high standard; some of the others are less pleasing but few are actually inaccurate.

The species accounts start with a statement on the breeding and non-breeding distributions, followed by a brief summary of the most important identification features. The latter are too brief to be of much practical use but do, usefully, include references to the relevant identification articles on each species. This is followed by a graph of the monthly occurrences and, where appropriate, graphs of the yearly totals since 1958 (the year in which the British Birds Rarities Committee took over the adjucation of rare-bird records). Maps of Britain and Ireland then illustrate the geographical distribution of records (usually divided into Spring and Autumn). Another difference from the 1976 book is that all species which have occurred less than 13 times since 1958 (including species that were only recorded pre-1958) have their records listed in the main text.

An appendix covers Category D species. These are that much-discussed group composed of uncertain additions to the British list: species where the escape risk is so high that there are doubts as to whether the species has ever occurred as a genuine vagrant, species only recorded as tide-line corpses and those which are *known* to have been ship-assisted (although it seems that this is no longer considered a bar to full acceptance on the main list: see Br Birds 82: 568-569, 1989). Rare subspecies – of which an increasing number are now handled by the Rarities Committee – are not included in the book.

Apart from a number of mistakes – some of which are inevitable in a book of this sort – my main criticism is with the level of analysis. The previous book included thought-provoking endpapers on long- and short-term trends in rarity occurrence and the geography of observer coverage but these have been dropped from the present work. Similarly, in the main text many intriguing occurrence patterns, extraordinary stays etc have not been commented upon. No doubt, part of the problem has been lack of space – all the additional species leave less room for comment in a book of this size – but some of this could have been overcome. Thus, there is a single sentence concerning the six Lesser Crested Tern *S bengalensis* records in spite of a blank half page. Likewise, a vacant half page under Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* could have been used to comment on the remarkable number of summer records in the 'northern isles' for example. Many such intriguing statistics could have been highlighted: no modern records of wintering Rufous Turtle Doves *Streptopelia orientalis* even though there has been a number in northern Europe; of the five Pallid Swift *A pallidus* records three occurred in November 1984 (associated with Saharan dust; see Br Birds 79: 304-305, 1986), the 11 Olivaceous Warblers *Hippolais pallida* since 1960 have all occurred in four 2-yr bursts: 1961-62, 1967-68 (although the 1967 records are omitted from the histogram), 1976-77 and 1984-85. Such patterns provide food for thought and I personally would have preferred more analysis even at the expense of the number of species covered. The annual 'rarities reports' have contained much information and speculation concerning patterns of vagrancy and, since

the majority of the statistics in this book refer to birds accepted by the Rarities Committee, I would suggest that future editions are a joint publication.
Despite some disappointments, this handsomely produced book is essential reading for anyone at all interested in the occurrence of scarce migrants and rarities. CHRIS D R HEARD

C CHAPPUIS 1989. *Sounds of migrant and wintering birds.* C Chappuis, Les Chardonnerets, Vallon du Fer à Cheval, La Bouille, 76530 Grand Couronne, France. Distributed in UK by F Franklin, 13 Carden Hill, Hollingbury, Brighton BN1 8AA, UK. Two cassettes, 106 min, 235 recordings of 147 species and booklet. GBP 12.00.
These recordings are the same as issued a few years ago (cf Dutch Birding 9: 131-132, 1987) but the accompanying booklet now has been translated in English.
Most recordings of bird sounds concentrate on the breeding season. These tapes, however, aim to help the birder in the other seasons. The recordings include many flight and other calls not found on other tapes. Generally, they are useful and of good quality. The booklet is easy to use in conjunction with the tapes as it numerically lists and names the birds together with a description of each recording. Recommended. GERALD J OREEL

S M GOODMAN & P L MEININGER 1989. *The birds of Egypt.* Oxford University Press, Oxford. 551 pp. ISBN 0-19-857644-7. GBP 70.
Met het lijvige (en prijzige) *The birds of Egypt* beogen de auteurs 'een duidelijk beeld te schetsen van wat bekend is over de avifauna van dit boeiende land en van wat er nog te doen is'. In deze opzet zijn ze meer dan geslaagd. In het eerste deel van het boek wordt de lezer, na een inleidend hoofdstuk met onder andere enige Egyptische ornithologische geschiedenis, geïnformeerd over de verschillende biotopen (ruwweg zoetwater-, woestijn- en zoutwater-omgeving), de natuur- en vogelbescherming, de jacht en de gevolgen van de veranderingen in het landschap door menselijk ingrijpen. In het tweede en grootste gedeelte (366 pp) worden soorten besproken; van de meeste soorten wordt de status gebiedsgewijs uitgebreid toegelicht. Bijlagen met onvoldoende gedocumenteerde soorten en de coördinaten van alle in de tekst genoemde (vind)plaatsen, een zeer uitgebreide bibliografie en een drietalige index (ook Arabisch) sluiten dit gedegen werk af.
De omvangrijke tekst is mede door middel van 17 foto's, 53 zwartwit-figuren en 103 verspreidingskaarten buitengewoon toegankelijk gemaakt, waarbij zes kleurenplaten getekend door de Egyptenaar Sherif Baha el Din sfeervol de karaktersoorten van enkele biotopen weergeven. Door de weloverwogen en systematische aanpak is het gelukt de recente inspanningen van velen met al langer beschikbare gegevens te combineren. Dat men bij een dergelijk project moeilijk over alle gegevens kan beschikken, laat zich raden. Met name van Israëlische zijde was de medewerking niet altijd ideaal, waardoor onder meer een vangst in 1969 van een Sardijnse Grasmus *Sylvia sarda* nabij St Catharine's Monastry, Sinaï, niet verwerkt werd.
Omdat een groot deel van Egypte's woestijnen slecht onderzocht is en omdat de gevolgen van cultuur-technische ingrepen in het landschap (Aswân-dam) nog niet gestabiliseerd zijn, is het voor bezoekende ornithologen nog steeds een uitdaging om 'nieuwe dingen' te vinden.
Dit boek is van bijzonder gehalte en zal zijn weg naar de betere bibliotheken zeker vinden. Het is echter voorstelbaar dat Egypte bezoekende vogelaars om budgettaire redenen zullen volstaan met de recent verschenen veldgids voor Noordafrika en het Midden-Oosten. En dat zou jammer zijn voor dit naslagwerk van formaat. DICK F MEIJER

verzoeken

Avifauna of Tunisia Thierry Gaultier is gathering information on the status and distribution of birds in Tunisia. Any unpublished notes for Tunisia would be gratefully received. Please send them to Thierry Gaultier, INRST, Unité d'Ornithologie, BP 95, 2050 Hammam-Lif, Tunisia.

aankondigingen

Audubon bird call De 'Audubon bird call' is een instrumentje, gemaakt van hout en tin, waarmee men vogels nieuwsgierig kan maken. Door de tinnen spil licht in de houten huls rond te draaien, ontstaan klanken die zoveel op vogelgeluiden lijken dat vogels naderbij komen om polshoogte te nemen. Hierdoor is het mogelijk om ze van dichtbij waar te nemen. Dit van oorsprong Amerikaanse instrumentje (het predikaat 'Audubon' verwijst naar de National Audubon Society, één van de oudste en grootste natuurbeschermingsorganisaties van de wereld) is thans ook verkrijgbaar in Nederland bij onder andere buitensportzaken, Vogelbescherming te Zeist en het Wereld Natuur Fonds te Zeist. De Audubon bird call kost NLG 14.95 (inclusief BTW) per stuk. Exemplaren kan men ook bestellen bij de importeur, Conny Snoep-Melis, Postbus 27, 8140 AA Heino, Nederland, 05729-2530. Dit door NLG 16.95 (inclusief BTW èn verzendkosten) per stuk over te maken op girorekening 1683277 ten name van C Snoep-Melis te Heino, onder vermelding van 'Audubon bird call'.

De Grauwe Gans De vogelobservatiehut 'De Grauwe Gans' aan de Knardijk bij Lelystad, Flevoland, is herbouwd. Vanaf 16 februari 1990 kunnen vogelaars weer gebruik maken van deze observatiehut in de Oostvaardersplassen.
Direct nadat de bijna 20 jaar oude hut in de nacht van 18/19 april 1989 in vlammen opging, besloot de Directie Flevoland van Rijkswaterstaat tot herbouw van de druk bezochte observatiehut. Voor de herbouw werd gebruik gemaakt van een bestaand ontwerp voor een vogelobservatiehut die in de Lepelaarsplassen in het zuidelijk deel van Flevoland wordt gebouwd. In september 1989 werd begonnen met het uitbaggeren van een geul om de aanvoer van bouwmaterialen naar de bouwlocatie mogelijk te maken.
De Grauwe Gans is net als observatiehut De Kluut (tegenover het aan de Knardijk gelegen beheersgebouw Oostvaardersplassen) dagelijks van zonsopgang tot zonsondergang vrij toegankelijk voor vogelaars. De nieuwe observatiehut is vanaf het parkeerterreintje op de Knardijk ter hoogte van de Buizerdweg bereikbaar over een 600 m lang pad. Voor meer informatie: Afdeling Voorlichting, Smedinghuis, Lelystad, Nederland, 03200-97296.

De Trekvogel Het natuurinformatiecentrum 'De Trekvogel' van de Directie Flevoland van Rijkswaterstaat is van 12 april tot 1 november 1990 weer dagelijks (dus ook in de weekeinden) gratis voor het publiek toegankelijk. De openingstijden van het natuurinformatiecentrum bij het gemaal De Blocq van Kuffeler, ongeveer halverwege de Oostvaardersdijk tussen Almere en Lelystad, Flevoland, zijn van 12:00 tot 17:00.
In De Trekvogel staat een permanente expositie over de inrichting en het beheer van de Oostvaardersplassen en andere Flevolandse natuurterreinen. Medewerkers verstrekken informatie over de aanwezigheid van bijzondere vogels en vogelconcentraties in de verschillende natuurgebieden.
De leeshoek van De Trekvogel is uitgebreid met een groot aantal natuurtijdschriften en bij de balie staat een video-monitor opgesteld. Op verzoek kunnen daar enkele in de Oostvaardersplassen opgenomen films worden bekeken. In een apart zaaltje draait om 14:00 en 16:00 een 20 min durend dia-klankbeeld over de Oostvaardersplassen. Aan de balie zijn ansichtkaarten, een plattegrond met informatie en publicaties over de Oostvaardersplassen te koop. Voor meer informatie: Afdeling Voorlichting, Smedinghuis, Lelystad, Nederland, 03200-97296.

Peter Grant Op 16 april 1990, korte tijd nadat was vastgesteld dat hij leed aan een ongeneeslijke ziekte, overleed Peter Grant op 46-jarige leeftijd in zijn woonplaats Ashford, Kent, UK. Met zijn vele publicaties en persoonlijke contacten heeft hij een uiterst belangrijke bijdrage geleverd aan het vergroten van de kennis over vogelherkenning. Ook heeft hij met

aanmoedigingen en raadgevingen een voorname rol gespeeld in de ontwikkeling van Dutch Birding. Bijgevolg werd hij gevraagd een 'jubileumvaria' te schrijven (Dutch Birding 11: 89-92, 1989), hetgeen zijn laatste bijdrage aan Dutch Birding zou blijken te zijn. Het was kenmerkend dat hij ook gedurende zijn laatste dagen over vogels bleef corresponderen en converseren.

Vogels in en rond Den Haag In 1989 hebben in de parken en bossen van 's-Gravenhage en randgemeenten, Zuidholland, bijna 11 000 vogelparen gebroed. Er zijn 170 verschillende soorten waargenomen waarvan er 90 als broedvogel konden worden vastgesteld. In 850 van de 1100 nestkasten die in de groengebieden hangen is gebroed. Bovendien heeft een onbekend aantal vogels genesteld in particuliere tuinen die niet in het onderzoek zijn betrokken. Deze gegevens staan vermeld in het rapport *Vogels in en rond Den Haag* van de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en Omstreken. Dit rapport kan men bestellen door NLG 9.00 over temaken op girorekening 3586185 ten name van Haagse Vogelbescherming te 's-Gravenhage, onder vermelding van 'Inventarisatierapport 1989'.

varia

Corsicaanse Boomklever Op 12 juni 1883 werd de Corsicaanse Boomklever *Sitta whiteheadi*, ook wel Zwartkopboomklever genoemd, ontdekt door John Whitehead (1860-1899). Lange tijd is de soort conspecifiek geacht met de Canadese Boomklever *S canadensis*. Tegenwoordig rekent men de Corsicaanse Boomklever tot de groep van mediterrane boomklevers. Deze groep omvat verder de in 1975 ontdekte Algerijnse Boomklever *S ledanti* en de Krüpers Boomklever *S krueperi* van Turkije.

De geslachten verschillen iets in uiterlijk: het mannetje heeft een zwarte kopkap en oogstreep, terwijl deze bij het vrouwtje en de onvolwassen exemplaren (meer) grijs zijn. De soort komt voor op Corsica, in pijnbossen *Pinus laricio* tussen 800 en 1800 m hoogte.

De vogel broedt in een zelf uitgehakte holte in een geheel of gedeeltelijk afgestorven pijnboom. Nesten worden voornamelijk aangetroffen op een gemiddelde hoogte van 10 m in bomen die op het moment van afsterven 200-300 jaar oud waren en bij voorkeur niet hoger zijn dan 15 m. De grootste broeddichtheden zijn aangetroffen tussen 1000 en 1500 m. Tussen eind april en begin mei worden gemiddeld 5-6 eieren gelegd. In juni-juli, 22-25 dagen na het uitkomen van de eieren, verlaten de jongen het nest. Alleen 's winters dalen de vogels af naar de dalen en komen dan zelfs af en toe in dorpstuintjes voor. In totaal beslaat het verspreidingsgebied slechts een oppervlakte van 25 000 ha. De soort is niet echt zeldzaam en redelijk gemakkelijk te vinden door zijn veelvuldig geuite, aan een Gaai *Garrulus glandarius* herinnerende roep. De broedpopulatie omvat naar schatting 2000 paar. Belangrijke natuurlijke factoren die de populatieomvang reguleren zijn predatie van nestjongen, voornamelijk door Grote Bonte Spechten *Dendrocopos major*, en langdurige periodes van slecht weer. De soort wordt bedreigd door het huidige bosbeheer, waarbij juist de geschikte dode nestbomen worden geveld. Ook (al dan niet aangestoken) bosbranden kunnen een gebied langdurig voor de boomklever ongeschikt maken.

Oscar Endtz, 1e Looiersdwarsstraat 13-hs, 1016 VL Amsterdam, Nederland

69-70 Corsicaanse Boomklever *Sitta whiteheadi*, Haut-Asco, Vallée d'Asco, Haute-Corse, Frankrijk, juli 1989 *(Oscar Endtz)*

dba-nieuws

DBA-vogeldag op 17 februari 1990 in Utrecht Op zaterdag 17 februari 1990 hield de DBA wederom haar jaarlijkse vogeldag in Utrecht. De opkomst van c 120 mensen was, mede door de concurrentie van de Ivoormeeuw *Pagophila eburnea* te Stellendam, Zuidholland, wat lager dan vorig jaar. De aanwezigen werden getracteerd op een lezing van de Ierse vogelaar en vogeltekenaar Killian Mullarney, voorafgegaan door een korte doch humoristische conférence van DBA-voorzitter Paul Knolle. Hoewel Killian's motto was dat iedereen kan tekenen, zal de meerderheid van de aanwezigen juist geconstateerd hebben dat niemand kan tekenen, althans niet zoals hij. Na de uitvoerige pauze, waarin met foto's van de Ivoormeeuw goede zaken werden gedaan, volgde een beheerste en informatieve lezing van Frank Rozendaal. De nadruk van zijn verhaal over vogels in Zuidoost-Azië lag op bepaalde families zoals pitta's en ijsvogels. Dia's van vele soorten passeerden de revue, zowel van vogels in het vrije veld als in de hand. Als afsluiting presenteerde René Pop het jaaroverzicht van 1989 waarbij Gerald Driessens het Belgische deel voor zijn rekening nam. Het feit dat 1989 voor de soortenjager onbetwist een topjaar was kwam niet echt uit de verf, al waren veel van de vertoonde dia's weer van zeer hoog niveau. Het idee dat het jaaroverzicht een gelegenheid is voor het evalueren, toelichten en bediscussiëren (van determinatie of status) van de waarnemingen van het voorgaande jaar zal in de toekomst beter uitgewerkt worden. De dag werd vervolgd met een borrel voor geïnteresseerden en afgesloten met een druk bezocht en gezellig diner in een Grieks restaurant.

Vogelen op Texel in oktober 1990 De DBA roept alle enthousiaste vogelaars op om in de periode van zaterdag 13 oktober tot zondag 21 oktober 1990 op Texel, Noordholland, te komen vogelen. Evenals voorgaande jaren zullen de meeste vogelaars in de buurt van De Cocksdorp verblijven, dicht bij de fameuze 'tuintjes'. Voor het reserveren van accomodatie kan men zich wenden tot de VVV Texel, Groeneplaats 9, 1791 CC Den Burg, 02220-14741. Een populaire plaats om een huisje te huren of te kamperen vormt het vakantiepark 'Sluftervallei', Krimweg 102, 1795 SL De Cocksdorp, 02220-16214. Na het succesvolle experiment van vorig jaar zal de DBA ook dit jaar een totaal van vier avondvullende programma's verzorgen, met lezingen over vogels en vogelreizen en (hopelijk) weer een 'mystery-bird competitie'. Plaats en programma van deze avonden zullen later bekend worden gemaakt. Daarnaast zal dit najaar in samenwerking met Staatsbosbeheer geëxperimenteerd worden met het gebruik van walkie-talkies in het veld, om belangrijk nieuws sneller te kunnen verspreiden.

recent wp reports

This review of recent reports of rare and interesting birds in the Western Palearctic refers mainly to **January, February** and **March 1990**. The records are largely unchecked, not authenticated.

After an absence of more than 2 years, the adult **Black-browed Albatross** *Diomedea melanophris* ('Albert Ross') that summered between 1972 (or 1971) and 1987 unexpectedly returned to the Hermaness gannetry, Unst, Shetland, Britain, on 27 March and remained until 7 April. The first **Sooty Shearwater** *Puffinus griseus* for Poland was found dead on the Hel peninsula on 1 April. Remarkably, Ireland produced two **American Bitterns** *Botaurus lentiginosus*: one was found moribund (and caught and killed by a dog) in County Wexford on 21 January and another was seen at Ballycotton, Cork, on 14 and 25 March. Of the 10 records in the British Isles since 1958, five have been in Ireland.

[Dutch Birding 12: 92-97, juni 1990]

The earliest-ever British **Squacco Heron** *Ardeola ralloides* was from 20 March to 12 April on St Mary's, Scilly. Of great interest was the discovery of nine **Bald Ibises** *Geronticus eremita* in early November at Ta'izz, Yemen (cf Ornithol Soc Middle East Bull 24: 17-24, 1990). The male **American Black Duck** *Anas rubripes* at Lochwinnoch RSPB reserve, Strathclyde, Britain, remained until at least 2 March. Another was present at Loch of Spiggie, Shetland, Britain, from 5 February until at least 11 April. The male **Lesser Scaup** *Aythya affinis* returned to Ireland on 21 December where it gave acte de présence at various localities in Armagh and Down until at least 21 April. Interestingly, another was at Lound Ash Lagoon, Nottinghamshire, Britain, on 22-23 April; this bird had apparently been first seen nearby c 2 weeks previously. A male **American Scoter** *Melanitta americana* was identified at Dornoch, Highland, Britain, on 14-15 April. A Finnish-ringed second-winter **White-tailed Eagle** *Haliaeetus albicilla* stayed in the Brabantse Biesbosch, Noordbrabant, the Netherlands, from 4 December to 5 March. In Morocco, at least six **Dark Chanting Goshawks** *Melierax metabates* were reported at Igoudar, east of Taroudannt, in mid-February, indicating that the Sous valley population is still surviving. On 17 March, a **Baillon's Crake** *Porzana pusilla* was caught by a cat and then released at Keyhaven, Hampshire, Britain. An **Allen's Gallinule** *Porphyrula alleni* was reported on Fuerteventura, Canary Islands, in mid-December. In Britain, there was a report of a **Killdeer** *Charadrius vociferus* in Upper Teesdale, Durham, on 25 March. One of the four adult **Kittlitz's Plovers** *C pecuarius* was present at Merzouga, Morocco, until at least 31 March. At Suez, 27 **Lesser Sand Plovers** *C mongolus* were reported on 26 February, the largest flock ever recorded in Egypt. Two were reported at Eilat, Israel, on 8 April. High numbers of **Caspian Plovers** *C asiaticus* were noted at Eilat in March and April, with no less than 38 birds on 13 April. The three **Slender-billed Curlews** *Numenius tenuiros-*

71 Herring Gull *Larus argentatus*, first-winter, showing characters of the American subspecies *L a smithsonianus* (left), with first-winter West-European *L a argenteus*, Killybegs, Donegal, Ireland, March 1990 *(Anthony McGeehan)*

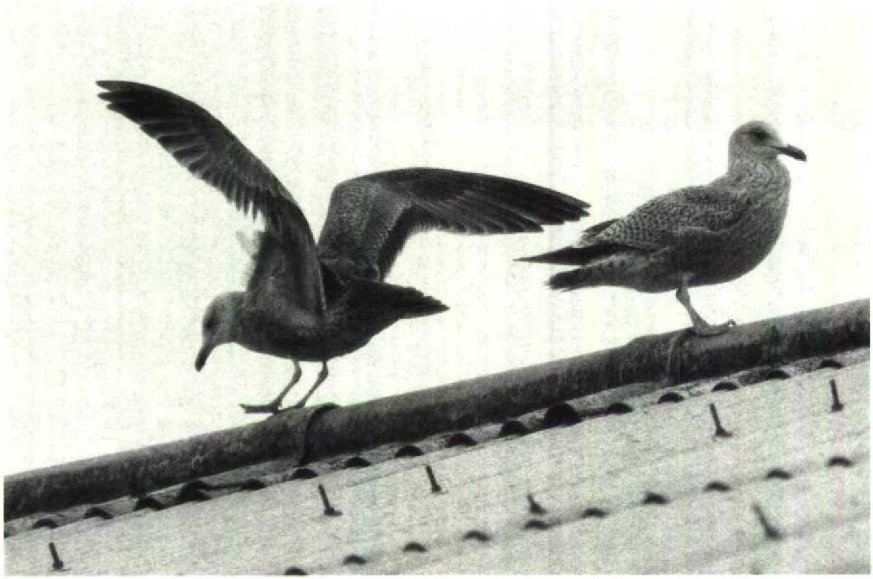

72 White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla*, Brabantse Biesbosch, Noordbrabant, Netherlands, January 1990 *(René Pop)* **73** Caspian Plover *Charadrius asiaticus*, Eilat, Israel, March 1990 *(René Pop)*

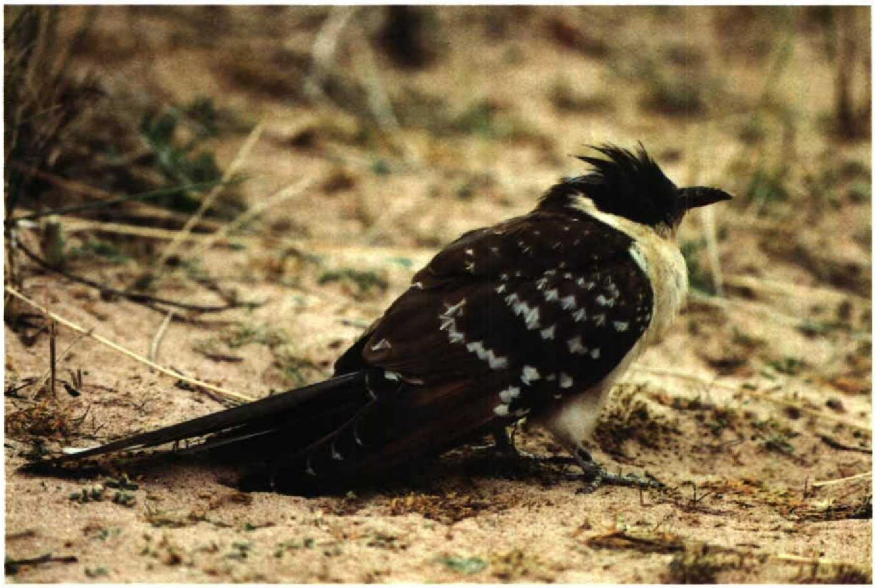

74 Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius*, Dawlish Warren, Devon, Britain, March 1990 *(David Tipling)* **75** Naumann's Thrush *Turdus naumanni naumanni*, Chingford, Greater London, Britain, January 1990 *(David Cottridge)*

tris (including the one with the injured leg) were at Merja Zerga, Morocco, until at least 17 February. Exciting news came from Oman where three Slender-billeds were found wintering, and Saudi Arabia where one was discovered near the Yemen border on 19 January. The wintering **Terek Sandpiper** *Xenus cinereus* remained on the Blyth Estuary, Northumberland, Britain, until at least 28 April. Most interestingly, no less than nine first-winter **Herring Gulls** *Larus argentatus* showing the characters of the American subspecies *L a smithsonianus* were identified in Ireland in February and March (for more information on these birds and their identification, see Birding World 3: 96-100, 1990). The only previous WP record of this subspecies was in November 1937 when a Canadian-ringed first-winter was recovered 480 km off Spain. Following last year's first **Thayer's Gulls** *L thayeri* for the WP in Ireland and Sweden (cf Dutch Birding 11: 99, 1989), another first-winter was found in Ireland (County Cork) from 21 February to 4 March (for more information, see Birding World 3: 91-93, 1990). A very confiding first-winter **Ivory Gull** *Pagophila eburnea* attracted many birders to Stellendam, Zuidholland, during 9-19 February, being only the second record of this arctic species for the Netherlands. For the sixth winter in succession, an **Oriental Turtle Dove** *Streptopelia orientalis* remained at Mörbylånga, Öland, Sweden. In February-April, there was a remarkable influx of **Great Spotted Cuckoos** *Clamator glandarius* in Britain, with individuals in Cheshire (18 March), Devon (23 February and 20-29 March), Kent (25 March) and Sussex (4-30 April). A **Scops Owl** *Otus scops* found on a boat 3 km south of Portland, Dorset, Britain, on 20 March was transferred to Portland Bird Observatory, where it was released the same evening. It flew off, never to be seen again. The first **Snowy Owl** *Nyctea scandiaca* for the Netherlands since the winter of 1980/81 was photographed and seen by only a few birders at Lage Zwaluwe, Noordbrabant, on 2 March. About 15 **Hawk Owls** *Surnia ulula* were observed in Denmark last winter. A **Needle-tailed Swift** *Hi-*

76 Black Bush Robin *Cercotrichas podobe*, Yotvata, Israel, April 1990 *(David Cottridge)*

77 Red-breasted Nuthatch *Sitta canadensis*, Holkham Pines, Norfolk, Britain, February 1990 *(David Tipling)*

rundapus caudacutus at Skaftung on 21 April was the second for Finland; the first was in May 1933. The **Grey Hypocolius** *Hypocolius ampelinus* stayed at Eilat, Israel, until at least 2 January. At Yotvata, also in Israel, a **Black Bush Robin** *Cercotrichas podobe* was present from 2 until at least 21 April. A first-summer male **Desert Wheatear** *Oenanthe deserti* at Carnsore Point, Wexford, from 11 to 21 March formed the first record for Ireland. From 3 February to 9 March, Chingford, Greater London, was the residence of Britain's first **Naumann's Thrush** *Turdus naumanni naumanni* (for more information on this exciting bird, probably a first-winter male, see Birding World 3: 50-53, 1990). A male **Sardinian Warbler** *Sylvia melanocephala* at Stratton, near Bude, Cornwall, from 8 to 22 March was the first in Britain to be twitchable since those in Norfolk and Scilly in 1980. The **Red-breasted Nuthatch** *Sitta canadensis* at Holkham Pines, Norfolk, Britain, was still present in April. Between 11 and 19 April, the **Wallcreeper** *Tichodroma muraria* (female) at Amsterdam, Noordholland, the Netherlands, left its winter territory. Surprisingly, it was seen again on 19 April when it stayed for a few hours on a power station at Utrecht. Hopefully, it will return this autumn. An influx of **Pine Grosbeaks** *Pinicola enucleator* to southern Scandinavia was noted until late January. In Britain, the **Dark-eyed Juncos** *Junco hyemalis* at Portland, Dorset, and Church Crookham, Hampshire, remained into March. A well-watched female **Pine Bunting** *Emberiza leucocephalos* at Big Waters Nature Reserve, Tyne and Wear, Britain, stayed from 17 February to 16 March (for more information on its discovery and identification, see Birding World 3: 86-90, 1990). Remarkably, no less than three **Little Buntings** *E pusilla* were at Katwijk, Zuidholland, the Netherlands, from 30 March to 14 April. A female **Indigo Bunting** *Passerina cyanea* was trapped at Skagen, Nordjylland, Denmark, on 15 February.

Gerald J Oreel, Postbus 51273, 1007 EG Amsterdam, Netherlands

recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de maanden **januari, februari** en **maart 1990**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. De opgenomen meldingen uit België vormen een selectie van de ons bereikte gevallen (voor een overzicht van de Belgische meldingen zij verwezen naar Belgian Birding Magazine). Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt.
Waarnemers van soorten die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan Arnoud van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren (die verkrijgbaar zijn bij Arnoud van den Berg).

DUIKERS TOT VALKEN

De IJsduiker Gavia immer van IJmuiden Nh bleef tot tenminste 11 februari. Andere waren er bij de Koudekerkse Inlagen Z en bij Wemeldinge Z op 4 januari, bij 't Lodijksche Gat Z op 16 januari (twee), in het Sloegebied Z van 13 januari tot 22 maart, bij de Brouwersdam Zh van 17 tot 24 februari en bij Alkmaar Nh op 16 en 17 maart. Op 4 maart werd een mogelijke **Kuhls Pijlstormvogel** *Calonectris diomedea* met olie gemeld bij Camperduin Nh. Op 28 februari, tijdens zware storm, werd bij Egmond aan Zee Nh een **Noordse Pijlstormvogel** *Puffinus puffinus* waargenomen. **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* werden gemeld bij IJmuiden op 28 januari en op 26 februari. Op 2 maart werd een exemplaar bij Camperduin gezien en op 3 maart werd er één dood gevonden tussen Katwijk Zh en Noordwijk Zh. Bij Katwijk werd op 1 maart ook al een **Vaal Stormvogeltje** *Oceanodroma leucorhoa* gezien. **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* waren er tussen 2 februari en 23 maart bij IJmuiden (maximaal drie), van 17 februari tot 1 maart bij Stellendam Zh (één), op 28 februari bij de Brouwersdam en op 27 maart langs Breskens Z. Een vroege **Woudaap** *Ixobrychus minutus* was op 28 maart aanwezig in de Gentse kanaalzone Ovl. Op 8 januari zou bij de **Roerdompen** *Botaurus stellaris* van het Harderbroek Fl een **Kwak** *Nycticorax nycticorax* gezien zijn. Bij Willebroek A waren er twee aanwezig op 24 februari. De **Grote Zilverreiger** *Egretta alba* van Nuland Nb werd tot 17 maart af en toe gemeld. Ook bij Harchies Hg overwinterde er een. Op 30 januari hadden Engelse vogelaars het geluk nabij Zoutkamp Gr een exemplaar te zien. Vanaf 25 februari zat er één en vanaf 4 maart zaten er twee Grote Zilverreigers in de Oostvaardersplassen Fl. Op 15 en 16 maart werden twee exemplaren, onder andere baltsend, gezien op de Kampina Nb. Bij Meppel D werden op 5 januari twee **Ooievaars** *Ciconia ciconia* gezien. Vanaf 12 maart werden c 100 exemplaren gemeld, met 20 boven Nijmegen Gld op 20 maart en 54 (!) boven Maartensdijk U op 29 maart als grootste aantallen. Vijf exemplaren waren aanwezig in het centrum van Breda Nb op 30 maart. De **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* van Nieuw-Lekkerland Zh werd na 15 januari niet meer gemeld. De **Flamingo** *Phoenicopterus ruber roseus* die tot 4 maart bij de Knardijk Fl zat bleek een ring (waarschijnlijk van een collectie) te dragen. Drie andere exemplaren verbleven tot 24 februari aan de Philipsdam Z; één hiervan zou van de Caraïbische ondersoort *P r ruber* geweest zijn. **Dwergganzen** *Anser erythropus*, voornamelijk van het Zweedse project, verbleven bij Stad aan 't Haringvliet Zh tot 31 maart (maximaal drie), bij Strijen Zh tot 21 januari (maximaal vier) en bij de Flaauwers Inlagen Z tot 21 januari (tenminste drie). Andere waarnemingen waren er bij Ferwoude Fr op 1 januari, op de Korendijkse Slikken Zh, in de gemeente Dongeradeel Fr op 13 januari, bij Spijkenisse Zh op 17 januari, bij Veendam Gr op 19 januari, langs de Praamweg Fl op 21 januari (vijf), bij Hindeloopen Fr op 29 januari (twee), bij Zurich Fr op 21 februari en weer bij Ferwoude van 21 tot 24 februari (twee). Vermel-

[Dutch Birding 12: 98-106, juni 1990]

78 Kuifaalscholvers *Phalacrocorax aristotelis*, IJmuiden, Noordholland, februari 1990 *(Arie Ouwerkerk)* **79** Dwergganzen *Anser erythropus*, Strijen, Zuidholland, februari 1990 *(Hans Gebuis)*

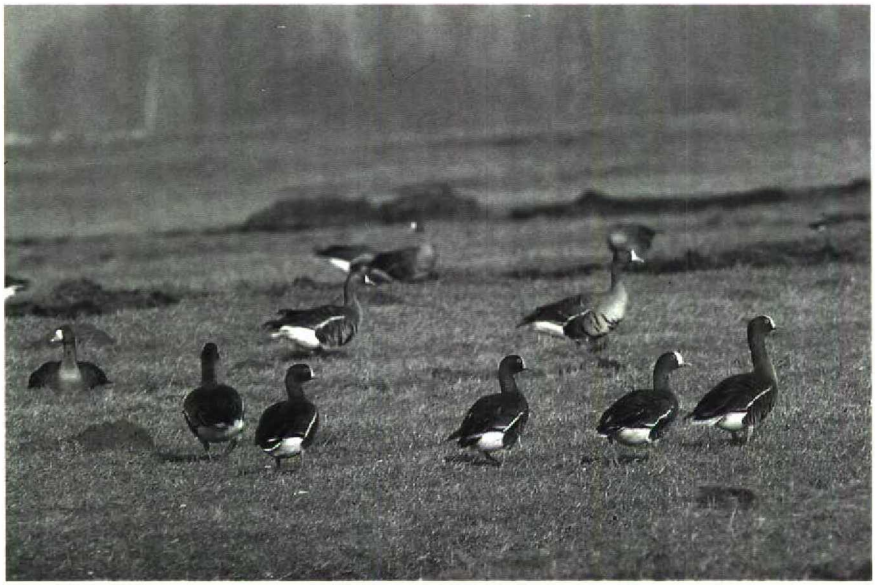

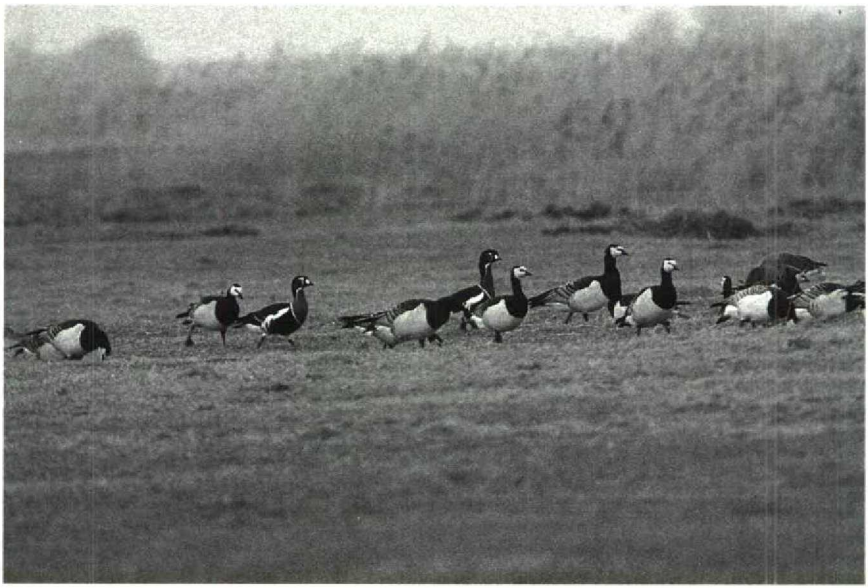

80 Roodhalsganzen *Branta ruficollis* en Brandganzen *B leucopsis*, Anjum, Friesland, februari 1990 *(Piet Munsterman)*

denswaardig is het geval van een ongeringd adult tussen Rietganzen *Anser fabalis* bij Maaseik BL van 20 januari tot 10 februari. Bij het Jaap Deensgat Gr zaten nog twee exemplaren van 17 tot 19 maart. De vijf adulte **Sneeuwganzen** *A caerulescens* werden op 14 en 15 januari nog in de Noordoostpolder gezien. Op 18 februari zaten er vijf bij Rijs Fr. Een à twee **Ross' Ganzen** *A rossii* werden, soms in gezelschap van een Sneeuwgans, tot eind maart afwisselend gezien bij Stad aan 't Haringvliet en De Plaat van Scheelhoek bij Stellendam. Er werden nog zo'n acht andere Sneeuwganzen gemeld waaronder exemplaren van de blauwe vorm in de zuidelijke Lauwersmeer Gr op 4 maart en bij Kornwerd Fr op 30 maart. Een **Canadese Gans** *Branta canadensis* met kenmerken van één van de kleinere ondersoorten zat in februari en maart in de ganzengroep die van Stad aan 't Haringvliet naar De Plaat van Scheelhoek pendelde. **Witbuikrotganzen** *B bernicla hrota* werden slechts gezien bij Goedereede Zh op 4 januari, bij de Koudekerkse Inlagen op 24 februari en 11 maart en in de Flaauwers Inlagen op 3 maart. **Zwarte Rotganzen** *B b nigricans* werden op 2 januari op Terschelling Fr en op 9 februari bij de Flaauwers Inlagen aangetroffen. **Roodhalsganzen** *B ruficollis* zaten langs de Oostvaardersdijk Fl van 5 tot 7 januari (een of twee), op Texel Nh van 5 tot 8 januari, bij Strijen en bij Hagestein Zh op 7 januari, bij Den Bommel Zh op 18 januari, aan de Friese kant van het Lauwersmeer van 20 januari tot 18 maart (drie), bij Ferwoude op 22 januari, bij Werkendam Nb op 7 maart en bij Zwaagdijk Nh op 18 maart. Een mannetje **Amerikaanse Wintertaling** *Anas crecca carolinensis* werd op 23 maart waargenomen bij de Eemshaven Gr. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* werden gezien op het Meertje van Caprera bij Bloemendaal Nh op 23 en 24 februari, op het Zuiderbuitenspaarne bij Haarlem Nh op 24 februari, in de Pampushaven Fl op 12 maart en op Texel van 17 tot 19 maart. Bij Riel Nb werden op 31 maart twee vroege **Wespendieven** *Pernis apivorus* gemeld. Op 8 maart zou er al een **Zwar-**

te Wouw *Milvus migrans* over Koudekerke op Walcheren Z zijn gevlogen. Over Breskens vloog er één op 31 maart. Winterse **Rode Wouwen** *M milvus* waren er bij de Eemshaven op 6 januari, bij Waalwijk Nb op 5 februari en bij Dalfsen O op 19 februari. Vanaf 25 februari werden 12 exemplaren gemeld. De **Zeearend** *Haliaeetus albicilla* van het Robbenoordbos Nh bleef tot tenminste 12 maart. In de Brabantse Biesbosch Nb bleek van 4 december tot 5 maart ook een exemplaar te hebben gezeten. Deze tweede wintervogel was in Finland geringd. Op 25 februari en 3 maart werd een Zeearend bij de Praamweg gezien. Een vroege **Visarend** *Pandion haliaetus* vloog op 10 maart over de Maas bij Broekhuizenvorst L. Op 4 januari werd een onvolwassen **Giervalk** *F rusticolus* gemeld op Texel. Duitse vogelaars kwamen met een melding ('brieflich') van een exemplaar bij de Plompetoren in de Koudekerkse Inlagen. Zeker 30 verschillende **Slechtvalken** *F peregrinus* werden gemeld op diverse locaties.

KRAANVOGELS TOT ALKEN

Kraanvogels *Grus grus* werden de gehele winter gemeld: bij de Zeeasterweg Fl op 4 januari (vijf), bij Oostkapelle Z van 12 tot 23 februari, bij Edam Nh op 13 februari, in het gebied Ibisweg/Praamweg Fl van 18 tot 28 februari, boven Apeldoorn Gld op 22 februari (drie) en bij de Kievitshoekweg Fl op 24 februari. Vanaf 6 maart werden al weer c 65 trekkende Kraanvogels gemeld, waaronder vijf overnachtende exemplaren op de Strabrechtse Heide Nb op 17 maart en 32 over Tilburg Nb op 19 maart. Een adult winter **Grote Grijze Snip** *Limnodromus scolopaceus* kon van 1 tot 6 januari waargenomen worden bij Dordrecht. **Grutto's** *Limosa limosa* met kenmerken van de IJslandse ondersoort *L l islandica* werden eind maart gezien bij Beusichem Gld, Wijk bij Duurstede U en Aarlanderveen Zh. **Rosse Franjepoten** *Phalaropus fulicarius* werden gezien bij IJmuiden op 18 januari en in de Putten bij Camperduin op 17 februari. Een adult verbleef van 2 tot 10 februari op Texel. **Middelste Jagers** *Stercorarius pomarinus* waren er bij Noordwijk op 14 februari, bij Zoutelande Z op 26 februari (twee) en bij Westkapelle Z op 1 maart. Ook bij Zoutelande op 26 februari waren drie **Kleine Jagers** *S parasiticus* en een **Grote Jager** *S skua*. Op 14 en 15 februari zat een Grote Jager bij de Haringvlietsluizen Zh. Van 26 februari tot 5 maart werden c 15 exemplaren aan de kust gezien. Hiervan werden exemplaren dood gevonden bij IJmuiden en Katwijk. Bij Domburg Z werd op 25 maart een exemplaar waargenomen. De overwinterende **Zwartkopmeeuw** *Larus melanocephalus* van IJmuiden bleef de hele periode aanwezig. Pas vanaf 14 februari werden weer enige 10-tallen exemplaren gezien, voornamelijk in de Zeeuwse en Zuidhollandse wateren. In maart doken Zwartkopmeeuwen op bij de geschikte broedplaatsen, bijvoorbeeld zes paartjes bij Moerdijk Nb, en in het noorden van het land (Callantsoog Nh en Leeuwarden Fr). Na de eerste zware storm werden al **Vorkstaartmeeuwen** *L sabini* gemeld bij IJmuiden op 26 en 27 januari (adult) en bij Hoek van Holland Zh op 27 januari (adult). Ook na de tweede zware storm volgden meldingen bij Egmond aan zee op 28 februari (adult) en bij IJmuiden op 1 maart. Zeer waarschijnlijk berust een deel van de gevallen op verwarring met andere meeuwesoorten, temeer daar Vorkstaartmeeuwen in de noordelijke Atlantische Oceaan in de winter extreem zeldzaam zijn! Op 1 januari meldde een Engelse vogelaar een adult winter **Kleine Kokmeeuw** *L philadelphia* bij Hoek van

81 Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus*, Dordrecht, Zuidholland, januari 1990 *(Hans Gebuis)*

82-83 Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*, Stellendam, Zuidholland, februari 1990 *(Arnoud B van den Berg, René Pop)*

Holland. Een eerste winter exemplaar kon van 11 tot 19 februari gezien worden bij Ritthem Z en op 23 februari werd weer een adult exemplaar gemeld, ditmaal in de Putten bij Camperduin. Waarnemingen van **Geelpootmeeuwen** *L cachinnans* werden op slechts vier locaties gedaan; in januari bij Stevensweert L (twee) en in maart bij Breskens, Katwijk en IJmuiden. De **Kleine Burgemeester** *L glaucoides* van IJmuiden bleef de visafslag frequenteren tot zeker 10 maart. Verder werden onvolwassen exemplaren gezien op het strand ten zuiden van Zandvoort Nh op 17 februari, bij de visafslag van Scheveningen Zh van 24 tot 28 februari en bij Katwijk op 17 maart. **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* zaten bij de Brouwersdam tot 10 maart (adult), op 't Rutbeek bij Enschede O op 1 januari, bij de visafslag van IJmuiden op 9 januari en 13 februari, bij Noordwijk op 29 januari en 3 maart, bij Scheveningen op 1 en 2 maart en bij de HW-duinen Zh op 11 maart. Een spectaculair optreden werd verzorgd door een vooral niet schuwe eerste winter **Ivoormeeuw** *Pagophila eburnea* bij Stellendam van 9 tot 19 februari. Onder het drietal **Grote Sterns** *Sterna sandvicensis* dat op de Brouwersdam overwinterde bevond zich een exemplaar met een Nederlandse ring (cf Dutch Birding 12: 82, 1990). Een zomerkleed **Zwarte Stern** *Chlidonias niger* werd op 6 maart langs de Oostvaardersdijk geobserveerd. Ondanks de stormachtige maanden werden slechts enkele **Kleine Alken** *Alle alle* gemeld. Bij de Haringvlietsluizen tot 14 februari, bij IJmuiden op 20 januari en 26 februari, bij Camperduin op 2 maart en bij Scheveningen op 3 maart (twee, dood gevonden). Op 16 en 17 januari vloog een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* langs Camperduin. Daarna begon het pas met vier vondsten aan de kust tussen 14 en 17 februari en 13 vondsten en zes waarnemingen tussen 26 februari en 10 maart. Van al deze gevallen kwam de helft van de stranden tussen Katwijk en IJmuiden. Bij IJmuiden werd een exemplaar gevonden met een Britse ring.

KOEKOEKEN TOT GORZEN

Merkwaardige waarnemingen bereikten ons met betrekking tot de **Koekoek** *Cuculus canorus*; bij Schalkhaar O op 31 januari, bij

84 Kleine Kokmeeuw *Larus philadelphia*, Ritthem, Zeeland, februari 1990 *(Paul van Tuil)*

Zuid-Scharwoude Nh op 1 februari en roepend bij Winterswijk Gld op 19 februari. De voorspelling met betrekking tot de 'Sneeuwuil op Schiermonnikoog Fr' (Dutch Birding 12: 51, 1990) kwam slechts ten dele uit. Op 2 maart zat een **Sneeuwuil** *Nyctea scandiaca* op een dak in Lage Zwaluwe Nb. Een **Hop** *Upupa epops* vloog op 3 maart over Middelburg Z. Al op 9 februari vloog een **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica* over Arnhem Gld. Een **Duinpieper** *Anthus campestris* zat op 15 maart bij Katwijk. Maar liefst 50 **Rouwkwikstaarten** *Motacilla alba yarrellii* passeerden Breskens op 17 maart. Van 1 tot 22 januari werden c 55 **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* waargenomen, voornamelijk in het noorden, waaronder 12 op Schiermonnikoog op 4 januari, negen op Ameland Fr op 9 januari en vijf bij Den Helder Nh op 12 januari. In Almere-Stad Fl verbleven er tenminste vijf van 6 januari tot 24 februari. Daarna waren er waarnemingen op 1 maart bij Eindhoven Nb (vijf), op 7 maart bij Zuid-Laren D (13) en op 19 maart in Groningen Gr (12). Dit zou het totaal op c 90 exemplaren brengen. Zeer opmerkelijk is het geval van een overwinterende **Blauwborst** *Luscinia svecica* in het Zwanenwater Nh van 9 tot 21 januari en het geval van een **Tapuit** *Oenanthe oenanthe* op Texel op 14 januari. Bij Harchies overwinterde een **Cetti's Zanger** *Cettia cet-*

85 Kleine Burgemeester *Larus glaucoides*, IJmuiden, Noordholland, januari 1990 *(Hans Gebuis)* **86** Pestvogel *Bombycilla garrulus*, Almere, Flevoland, februari 1990 *(Edwin Russer)*

87 Sneeuwuil *Nyctea scandiaca*, Lage Zwaluwe, Noordbrabant, maart 1990 *(Ad Hoevenaar)*
88 Dwerggors *Emberiza pusilla*, Katwijk, Zuidholland, april 1990 *(Arnold Meijer)*

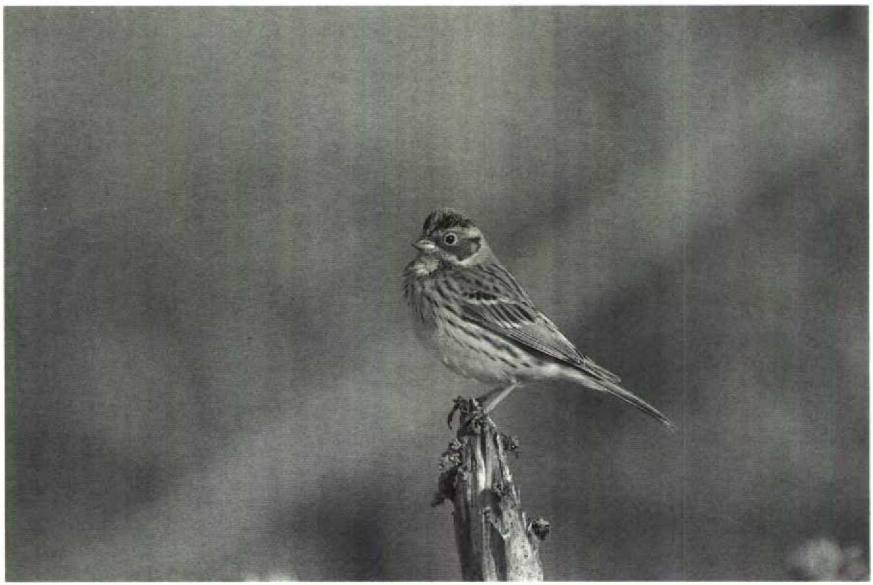

ti. Een mannetje **Baardgrasmus** *Sylvia cantillans* werd op 1 april voor zeer korte tijd gezien in het NH-duinreservaat bij Heemskerk Nh. Een **Grasmus** *S communis* zong op 16 maart bij Castricum Nh. Op Schiermonnikoog was een zingende **Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita brehmii* aanwezig op 1 en 2 april. Een zingende **Fitis** *P trochilus* werd op 18 februari gemeld op de kop van de Zuidpier van IJmuiden. De **Rotskruiper** *Tichodroma muraria* van de VU in Amsterdam Nh bleef tot 11 april en bleek een vrouwtje te zijn. Op 19 april werd een Rotskruiper (op de terugweg?) op de electriciteitscentrale van het industrieterrein Lage Weide bij Utrecht gezien. In België verbleven Rotskruipers bij Zinnik Hg van 2 tot 14 januari en weer eens bij Poulseur Lk. In Groningen Gr werden net als voorgaande jaren **Taigaboomkruipers** *Certhia familiaris* vastgesteld, ditmaal tussen 3 en 14 januari (maximaal twee). Op 23 februari werd een exemplaar gemeld tussen gewone **Boomkruipers** *C brachydactyla* bij Enkhuizen Nh. In het Oostvaardersplassengebied zaten **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* op 6 januari (twee) en vanaf half maart. Bij Lauwersoog Gr zat er één op 9 februari en op 't Rutbeek drie op 24 maart. Op 5 maart zou een **Notekraker** *Nucifraga caryocatactes* in Heusden bij de Maas Nb gezien zijn. De **Vale Woestijnvink** *Rhodospiza obsoleta* bleef tot 10 februari op het strand van IJmuiden. Bijzonder was het verschijnen van drie **Dwerggorzen** *Emberiza pusilla* bij Katwijk op 31 maart. Deze vogels, waarvan tevens de zang gehoord kon worden, bleven tot 14 april (toen nog één). Bij Schulen BL was op 21 februari al een Dwerggors aanwezig.

Eugène van der Burg, Vliestroom 147, 2401 VD Alphen a/d Rijn, Nederland
Ruud M van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught, Nederland
Peter W W de Rouw, Warande 23, 3705 ZB Zeist, Nederland

db actueel

Koningseider langs Harlingerpier Op 4 april ontdekte Philip de Boer een mannetje Koningseider *Somateria spectabilis* langs het Noorderhavenhoofd van Harlingen Fr. Twee dagen daarna werd de verblijfplaats van deze vogel publiekelijk bekend gemaakt door Peter Ferwerda en werden veel vogelaars in de gelegenheid gesteld om de vogel beter te zien dan in oktober 1989. Dit vorige geval betrof ook een mannetje dat, hoewel op grote afstand, te zien was op de Waddenzee ter hoogte van het Kornwerderzand Fr. Men mag aannemen dat deze zelfde vogel later opdook in de Harlingerhaven. Misschien heeft de vogel daar dan ook de winter doorgebracht.
De gehele maand april was hij waar te nemen en pendelde hij op en neer tussen de pieren van Harlingen en het piertje van Roptazijl Fr. Op 30 april werd hij voor het laatst gezien. Na de waarnemingen van mei 1975 (Wieringen Nh), december 1981 tot maart 1982 (Texel Nh en IJmuiden Nh) en april 1989 (IJmuiden) betekende dit het vierde geval voor Nederland.

Steltkluten in Nederland Hoewel er in Engeland in maart al sprake was van een influx van Steltkluten *Himantopus himantopus*, kwamen de eerste meldingen in Nederland pas eind april. Op 30 april werd een exemplaar waargenomen bij Rotterdam Zh en langs de Oostvaardersdijk Fl. Begin mei konden een à twee vogels worden waargenomen in de Oostvaardersplassen Fl, op 4 mei zat een exemplaar langs de Philipsdam Z en op 7 mei werden drie exemplaren gevonden bij Randwijk Gld. Grotere aantallen verschenen op 13 mei bij Bergen op Zoom Nb (vijf) en bij Almere Fl (acht).
Deze laatste groep is nog steeds aanwezig en valt goed te bekijken vanaf de Kotterweg Fl. Binnenkort zullen naar alle waarschijnlijkheid daar nog een aantal Steltkluutjes bijko-

[Dutch Birding 12: 106-108, juni 1990]

89 Koningseider *Somateria spectabilis*, Harlingen, Friesland, april 1990 *(Arnoud B van den Berg)* **90** Steppekievit *Chettusia gregaria*, IJsselstein, Utrecht, april 1990 *(Frank Roozendaal)*

men want twee paartjes zitten al op het nest! Vorig jaar – toen men kon spreken van een invasie-achtig optreden van de Steltkluut met 22 broedgevallen – werden ook broedpogingen in de Flevopolder ondernomen, maar helaas werden de nesten vertrapt door vee; elders in Nederland, voornamelijk in de Zeeuwse en Noordbrabantse wateren, werd wel succesvol gebroed, vooral in rustige gebieden met een redelijk constant waterpeil (cf Limosa 63: 11-15, 1990). Het terrein bij Almere voldoet aan deze voorwaarden en tegen de tijd dat dit gepubliceerd wordt weten we of het de vogels in de Flevopolder dit jaar beter is vergaan.

Waterral 'imiteert' Klein Waterhoen De laatste tijd krijgt onze Dutch Birding-stem uit Alphen aan den Rijn nogal wat foute meldingen van Klein Waterhoenders *Porzana parva* binnen. Het blijkt meestal te gaan om een op het Klein Waterhoen gelijkende contactroep van de Waterral *Rallus aquaticus*.
Wanneer men de melodie-roep van een mannetje Klein Waterhoen op de cassette van Vogelbescherming beluistert, valt op dat de *queck*-roep versnelt naar het eind toe en eindigt in een vrij snelle opvolging van *gu-gu-gu* klanken. De Waterral heeft ook een tyik-of *tjuk*-roep die versnelt maar veel onregelmatiger van lengte en samenstelling is en soms op een ratelend *tyurrr* eindigt. Goed en lang luisteren is nodig om de soorten op roep van elkaar te onderscheiden.

Steppekievit – de 'inhaalsoort' van het voorjaar Op 11 april 1990 werd om 19:00 een Steppekievit *Chettusia gregaria* in een weilandencomplex te IJsselstein U ontdekt. Helaas was het voor veel vogelaars te laat om dezelfde dag de vogel nog te gaan bekijken, dus een korte en rusteloze nacht volgde. De volgende morgen werd na een half uur zoeken de vogel in hetzelfde weiland teruggevonden en bleef de gehele dag te zien. De vogel trok voornamelijk op met drie ongepaarde Kieviten *Vanellus vanellus* en was helaas op vrijdag 13 april niet meer aanwezig.
Het betrof de 19e waarneming voor Nederland maar de eerste die sinds 1982 door veel waarnemers bewonderd kon worden. Vorig jaar waren er twee in Zweden en één in Frankrijk aanwezig zodat een nieuwe Nederlandse waarneming verwacht werd.

Bijzondere Soorten Project–Niet-Broedvogels Het BSP–NB van SOVON en DBA is van start gegaan en alle Nederlandse Dutch Birding-abonnees zullen materiaal van dit project toegestuurd krijgen. Het project omvat op het ogenblik een selectie van 56 soorten. Van sommige soorten wordt een beschrijving gevraagd. Ook als je ervan overtuigd bent dat je deze soorten goed kent, dient in principe een beknopte kernachtige beschrijving gegeven te worden. SOVON en DBA hopen uit Dutch Birding-kringen veel waarnemingen binnen te krijgen.

Rectificatie Buidelmees Wij kregen een reactie van een Belgische waarnemer die berichtte dat het aantal waarnemingen van Buidelmezen *Remiz pendulinus* in het najaar van 1989 in de omgeving van Lier-Anderstad A niet enkele exemplaren betrof (zie Dutch Birding 11: 4; 12: 1). In het najaar van 1989 zouden minimaal 78 exemplaren op trek genoteerd zijn met maxima van 28 exemplaren op 30 september en een groep van 18 overvliegend op 1 oktober.
Wij zijn afhankelijk van de meldingen die wij krijgen. Het is echter duidelijk dat van soorten als Buidelmees maar ook van Waterrietzangers *Acrocephalus paludicola*, waarvan er in het najaar 1989 op één plek in België c 100 werden geringd, de werkelijke aantallen veel hoger kunnen zijn.

BIRDQUEST

MARK BEAMAN
STEVE MADGE
NIGEL REDMAN
IAIN ROBERTSON

'First in the Field'

BIRDWATCHING HOLIDAYS 1990

ANTARCTICA, SOUTH GEORGIA & THE FALKLANDS ● ARGENTINA ● BORNEO & THE MALAY PENINSULA ● BRAZIL ● CAMEROON ● COSTA RICA ● EGYPT ● ETHIOPIA ● THE GALAPAGOS ● HONG KONG & TAIWAN ● HUNGARY ● INDONESIA ● ISRAEL ● KENYA ● MEXICO ● MOROCCO ● MOROCCO WITH A DIFFERENCE ● NEPAL ● NEW ZEALAND ● NORTHERN INDIA ● PERU ● THE PHILIPPINES ● POLAND ● RWANDA & ZAIRE ● THE SEYCHELLES, MAURITIUS & REUNION ● SIBERIA ● TANZANIA ● THAILAND ● TURKESTAN & THE CAUCASUS ● TURKEY ● VENEZUELA ● ZIMBABWE & THE OKAVANGO ●

For our brochure please contact: **BIRDQUEST Ltd.,**
Two Jays, Kemple End, Birdy Brow, Stonyhurst,
Lancashire BB6 9QY, England, U.K. Tel: 25486 317.

NATUUR & BŒK

specialist voor bioloog en natuurliefhebber

Een Witgatje is niet in de eerste plaats een klein beest, eerder een beest dat zich kenmerkt door een wit gatje, een witte stuit, een wit achterwerk. Waar een Witgat aan doet denken, laat zich raden: onder de tafel hou je stil, daar zat juffrouw Dikkebil; Dikkebil zo hiet ze - enzovoort, u kent het versje.

Een Goudhaan doet denken aan een goudfazant of aan Guus Geluk en het woord Goudhaantje geeft gedachtenassociaties van subtieler niveau; inderdaad ook aan een mooie jongen met veel geld en veel geluk. Als vogelnaam één van de zinvol gebruikte verkleinwoorden in onze taal: laat het ook nog een klein vogeltje wezen!

BLADKONING is onze aankondiging van vogelboeken. We mogen hopen dat ons gebruik van een megalomaan woord niet heeft geleid tot 't streven alle vogelnamen zonder verkleinend achtervoegsel ingang te doen vinden. We mogen trouwens hopen dat onze vogelboeken vaak zullen helpen een Bladkoninkje te vinden en herkennen.

De BLADKONING kent u nog niet? Die komt op verzoek.

NATUUR en BOEK Bankastraat 10 NL 2585 EN Den Haag

COSTA RICA

THE BIRDWATCHERS' PARADISE
with 10% world's species!

Costa Rica, a country of only 50,000 Sq Kms has more species of birds than the whole of North America! Come, experience birdwatching in safe, peaceful, democratic Costa Rica soon. Personalised birdwatching programs at Naturalist Lodges. Request brochures today!

transworld

PO BOX 7911
100K SAN JOSE
COSTA RICA

TEL 506 - 284768
FAX 506 - 281573

COSTA RICA

Limicola

das **Magazin für begeisterte Vogelbeobachter**

erscheint zweimonatlich mit ausführlichen Arbeiten über die Bestimmung schwieriger Arten • Mitteilungen über Ökologie, Verhalten und Verbreitung • aktuellen Beobachtungen in Mitteleuropa • interessanten Reisezielen für Vogelbeobachter • Rätselvogel • Literaturbesprechungen • Veranstaltungen... und vielen Schwarzweiß- sowie Farbfotos.

Jahresabonnement im Inland DM 51,–, im Ausland DM 52,50 (incl. Versand).

Zu beziehen über:
Limicola, C. Weber, Thieplatz 6 A, D-3410 Northeim.

Seit August 1987. Noch sind alle Hefte lieferbar.

Jaarlijks onderbreken duizenden vogels hun trek om in het voedselrijke waddengebied hun veren te verwisselen. Rustverstoring in die 'kleedkamer' betekent verstoring in het ruiproces. Hierdoor verliest de vogel z'n weerstand en wordt een gewillig slachtoffer van kou en infekties.
De Waddenvereniging doet alles om rustverstoring tijdens die kwetsbare perioden te voorkomen en houdt daarom het waddengebied nauwlettend in het oog. Wij signaleren elke verandering, zoeken de oorzaken en komen in aktie wanneer dat nodig is.

Met uw hulp
kunnen we ons werk voortzetten. En krijgen miljoenen planten en dieren de kans om te overleven.

Mijn bijdrage aan die kleedkamer is tenminste *f* 27,50.*
Noteer mij als lid van de Vereniging tot Behoud van de Waddenzee.

Naam: _____

Adres: _____

Postkode|plaats: _____

Giro|bank: _____

*Voor studenten en 65+ bedraagt het lidmaatschap *f* 17,50

Landelijke Vereniging
tot Behoud van de Waddenzee.
Het Waddenhuis,
Antwoordnummer 90,
8800 XT Harlingen.

DOE OOK WAT VOOR HET WAD!

Advertentieruimte aangeboden door *Dutch Birding*

AANBIEDING

Kowa TSN-1 45' + 20-60x zoom, *f* 1295,–
Kowa TSN-3 45' + 20-60x zoom, *f* 1995,–
Kowa TS 601 45' + 20-60x zoom, *f* 825,–

Nieuw van Kowa!!!
Lupinus 8x42 BGA Rubber met tas, *f* 695,–
Lupinus 10x42 BGA Rubber met tas, *f* 795,–

Optolyth
Toering 10x40 BGA Rubber met tas, *f* 1175,–
Toering 7x42 BGA Rubber met tas, *f* 1195,–

Prijzen incl. BTW

architectura+natura
international booksellers
Leliegracht 44 - 1015 DH Amsterdam-C
Telefoon 020-23 61 86 - Holland

- Complete book of Southern African birds
  P.J. Ginn c.s. **f 282.50**
- Important bird areas in Europe
  R.F.A. Grimmett c.s. **f 98.50**
- Seabirds of Australia
  T.D. Lindsey **f 160.35**

WESTERN BIRDS

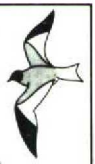

A quarterly journal of field ornithology for active birders and professional ornithologists

- *Bird identification articles* written by experts and rigorously reviewed by editorial board
- *Generously illustrated* by leading amateur and professional artists and photographers
- Articles and photographs documenting *rarities* and *range* extensions
- *Studies* of bird distribution, abundance, behavior, migration and ecology

WESTERN BIRDS also announces:

- WFO sponsored *pelagic trips*
- Annual conventions including field trips and bird identification presentations

To become a WFO member and receive *WESTERN BIRDS* send $14.00 ($17.00 outside U.S.) annual dues payable to Western Field Ornithologists-D, c/o Howard Cogswell, 1548 East Ave., Hayward, CA 94541, U.S.A.

de Wandelwinkel
landkaarten- en reisboekhandel

voor o.a. trekking, fietsen, alpinisme, kanoën, verre reizen en natuurstudie

ook gespecialiseerd in vogelboeken en plantengidsen

de Wandelwinkel
landkaarten- en reisboekhandel

Bergkerkplein 5 7411 EN Deventer
open di t/m za 10-18 & do 19-21
telefoon 05700-15077

Vår Fågelvärld

Journal of the Swedish Ornithological Society

- 8 issues a year, c. 500 pages
- popular scientific papers and articles on ecology, conservation, field identification, breeding biology, migration etc.
- around half of the articles carry English summaries
- richly illustrated with drawings and photographs, both black and white and colour

Subscription: SEK 120:—, Swedish postgiro 19 94 99-5 or bankgiro 311-1994. Cheques payable to: Sveriges Ornitologiska Förening, Box 14219, 104 40 Stockholm, Sweden. We welcome you as a new VF-reader!

SWIFT, Objectief het verst.

SWIFT

Niet alleen professionals kiezen voor kijkers van Swift. Maar ook mensen die oog hebben voor kwaliteit tegen een scherpe prijs. Swift staat voor Amerikaans-Japanse toptechniek en een perfekte optiek. De bouw is zeer solide. Vandaar de unieke garantie. Vandaar ook aanbevolen door Vogelbescherming (de Cameo en Audubon). Dat zegt heel wat. Neem eens een kijkje. Dan ziet u 't meteen.

SWIFT®

Importeur Benelux:
Technolyt BV Wormerveer Tel. 075-282204

Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift (Journal of the Danish Ornithological Society)

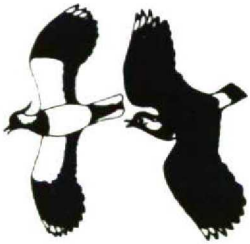

DOFT is the only scientific ornithological journal in Denmark. We publish papers on ornithological research especially in Denmark and Greenland. At least two issues of at least 80 papers each are published annually. Several papers are in English, and all papers include English summaries.

Europe (outside Scandinavia), surface mail D.kr. 80.00 (approx. £5)
Overseas air mail D.kr. 100.00 (approx. $10)

Payment should be made on giro account no 7 00 08 39 to Dansk Ornithologisk Forening, Vesterbrogade 140, DK-1620 Copenhagen V, Denmark.

dutch birding

postal address Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands

fax address Dutch Birding, c/o IVN (Paul Böhre), Amsterdam, Netherlands, +31-20266091

editors Arnoud van den Berg, Ruud van Dongen, Tom van der Have, André van Loon, Gerald Oreel (editorial secretary +31-20730710), Frank Rozendaal and Hans Schekkerman; DB actueel: Max Berlijn, Ruud van Dongen and Jaap Eerdmans

photographic editor René Pop, Floris Burgwal 54, 2907 PH Capelle aan den IJssel, Netherlands (+31-104508879)

production André van Loon (co-ordination +31-20869608) and René van Rossum (lay-out)

advertising JanJaap Brinkman (+31-15569353/+31-20851616) and Jaap Eerdmans

editorial assistants Paul Böhre, Eugène van der Burg, Gerald Driessens, Klaas Eigenhuis, Roy de Haas, Leo Heemskerk, Graham Holloway, Edward van IJzendoorn, Karel Mauer, Hans van der Meulen, Ferry Ossendorp and Peter de Rouw

subscriptions 1990: NLG 35 (Netherlands) or BEF 650 (Belgium) annually; NLG 45 (other countries inside Europe) and NLG 50 (countries outside Europe). Giro account (Netherlands) 41 48 343; giro account (Belgium) 000 1592468 19; bank account 54 93 32 065 of Algemene Bank Nederland (Amsterdam). Accounts are in name of Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

For subscriptions, information and changes of address, please write to: Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands.

Dutch Birding is a quarterly journal with issues in March, June, September and December. It publishes articles and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Netherlands and Belgium and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region.

Manuscripts should be typewritten with double line-spacing and wide margins on both sides. A schedule of payment rates for authors, photographers and artists is available from the editorial secretary.

dutch birding association

address Dutch Birding Association, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam, Netherlands

board Paul Knolle (president), Enno Ebels (secretary), Arnold Veen (treasurer), JanJaap Brinkman (subscription officer); remaining officers: Arnoud van den Berg, Teus Luijendijk, Gerald Oreel, Frank Rozendaal and Kees Tiemstra

The DBA shares the responsibility for the Dutch rarities committee (c/o Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands)

travel-report service Dirk de Moes, Croeselaan 174, 3521 CH Utrecht, Netherlands (+31-30960219)

© 1990 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by Albédon/Klop BV, Postbus 3211, 2220 CE Katwijk, Netherlands

dutch birding

jaargang 12 nummer 2 juni 1990 *volume 12 number 2 June 1990*

artikelen
53 The enigmatic Cooper's and Cox's Sandpipers *John B Cox*
65 Franklins Meeuw in Brandemeer in juni 1988 *Michiel Versluys & Johan Fokkema*

mededelingen
69 Black-browed Albatross in FRG in October 1988 *Henk Offringa & Rob Witbaard*
70 Slangearend bij Molkwerum in oktober 1959 *Rien M C Romijn*
71 Grey-headed Gull in Algeria in April 1981 *E D H Johnson, J F Monk & J C M Robertson*
72 Red-rumped Swallow with whitish tail-patches *Arnoud B van den Berg*
74 Rui van Grote Pieper te Breskens in april 1988 *Paul van Tuil & Jaco Walhout*
77 Desert Sparrows in Tunisia in January 1989 *Jesper Johannes Madsen*

asian-pacific birds
77 Steppe Eagles in Peninsular Malaysia in 1987 *Andreas J Helbig & David R Wells*
79 Vocalizations and taxonomic status of *Caprimulgus celebensis Frank Rozendaal*

brieven
82 Wintering of Sandwich Tern in the Netherlands *Gerard van Gool*
82 Bill shape of Calandra and Bimaculated Larks *Magnus Ullman*

mystery photographs
85 Mystery photograph 35: Oriental Pratincole *Arnoud B van den Berg*

recensies
87 *Rare birds in Britain and Ireland* by J N Dymond, P A Fraser & S J M Gantlett *Chris D R Heard*
88 *Sounds of migrant and wintering birds* by C Chappuis *Gerald J Oreel*
88 *The birds of Egypt* by S M Goodman & P L Meininger *Dick F Meijer*

verzoeken
88 Avifauna of Tunisia

aankondigingen
89 Audubon bird call; De Grauwe Gans; De Trekvogel; Peter Grant; Vogels in en rond Den Haag

varia
90 Corsicaanse Boomklever *Oscar Endtz*

dba-nieuws
92 DBA-vogeldag op 17 februari 1990 in Utrecht; Vogelen op Texel in oktober 1990

recent wp reports
92 Recent wp reports: January, February and March 1990 *Gerald J Oreel*

recente meldingen
98 Recente meldingen: januari, februari en maart 1990 *Eugène van der Burg, Ruud M van Dongen, & Peter W W de Rouw*

db actueel
106 Koningseider langs Harlingerpier; Steltkluten in Nederland; Waterral 'imiteert' Klein Waterhoen; Steppekievit – de 'inhaalsoort' van het voorjaar; Bijzondere Soorten Project–Niet-Broedvogels; Rectificatie Buidelmees *Max Berlijn, Ruud M van Dongen & Jaap D Eerdmans*

Abstracted in Auk, Emu, Ibis, Wildlife Review, Zoological Record